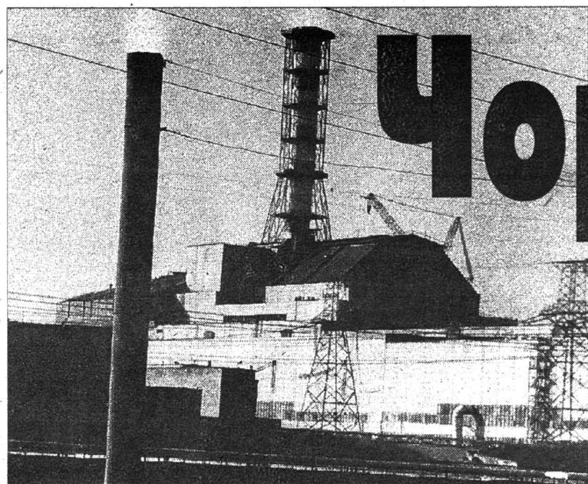
Влада - Радам !

Голос України



Газета Верховної Ради України № 77 (1077) ♦ Середа, 26 квітня 1995 року ♦ Ціна договірна



Чорнобиль: наш гріх і біль ...

ЧОРНОБИЛЬСЬКА атомна електростанція асоціюється у масовій свідомості з лихом і страхом, надзвичайною небезпекою. Я з осторогою вперше переступив поріг прохідної атомної станції. «Що утримує тут людей? — думав, ідучи коридорами, заходячи в пункти управління блоками, вдивляючись із співчуттям у зовні спокійні і по-діловому зосереджені обличчя операторів, інженерів. — Мужність? Обов'язок? Чи гроші?»

(Закінчення на 9-й стор.)

МАТЕРІАЛ «Гучний Чорнобиль у тихих розмовах» читайте на 8-й стор. Там само — статистика, факти, роздуми.

А пам'ять і біль — у серцях наших.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

НОВИЙ ХІРУРГІЧНИЙ КОРПУС

для чорнобильців першої обласної лікарні було відкрито 24 квітня в Києві. Тут розміщені відділення нейрохірургії, судинної і торакальної хірургії. Корпус має операційний блок, реанімаційне відділення та діагностичні служби. Він оснащений сучасною медичною технікою і розрахований на 210 місць.

Будівництво хірургічного корпусу обійшлося в 100 млрд. карбованців. Гроші на його спорудження були виділені Мінчорнобилем України.

На відкритті хірургічного корпусу виступив Президент України Леонід Кучма. Він підкреслив, що сьогодні держава намагається зробити все можливе та неможливе для соціального захисту «чорнобильців». Державним бюджетом на 1995 рік на ліквідацію наслідків Чорнобильської катастрофи передбачено виділити понад 80 трильйонів карбованців, але цієї суми недостатньо, щоб покрити всі необхідні витрати. Тому Україна буде звертатись до світового співтовариства за допомогою.

Леонід Кучма наголосив, що Україна готова закрити Чорнобильську АЕС до 2000 року. Але для цього спочатку треба забезпечити соціальний захист працівників ЧАЕС та жителів міста Славутич, забезпечити будівництво нового надійного саркофагу, створити компенсуючі потужності електроенергії шляхом спорудження парогазової електростанції.

ЩОБ ЗАКОНИ ПРАЦЮВАЛИ

Робота Верховної Ради України за останній тиждень стала головною темою розмови Олександра Мороза з представниками засобів масової інформації, що 25 квітня відбулася у Києві.

Журналістів було поінформовано про законотворчу діяльність парламенту, зокрема про розгляд Закону про державний бюджет України та Закону про владу та місцеве самоврядування.

— Треба сказати, — відзначив Голова Верховної Ради, — що проект бюджету було подано з запізненням і документ затверджено недосконалий. Ми свідомо пішли на цей крок, оскільки Україна сьогодні надзвичайно залежить від іноземних кредитів, а обов'язковою умовою їх одержання саме й було прийняття Закону в такій конструкції. Цей Закон, безперечно, вимагає вдосконалення, бо навряд чи всі його статті можуть бути дотримані з таким змістом і з визначенням таких сум у доходній і видатковій частинах бюджету. Комісії, які відповідають за бюджетну політику, тепер напружено працюють разом з урядовими структурами над змінами і доповненнями до цього Закону. Гадаю, що вже на наступному тижні ми будемо розглядати уточнений проект змін до Закону про бюджет, який дасть можливість наше господарське життя і бюджетну політику поставити на реальнішу основу.

Торкаючись розгляду Закону про владу та місцеве самоврядування, Олександр Мороз зазначив, що хоч робота йшла з певними політичними колізіями, складний документ усе ж прийнято у другому читанні — це природно для нашого перехідного періоду, для політичної системи, яка сьогодні складається в Україні. Цей документ має остаточно вирішити питання розподілу функцій влади, достатньо чітко вибудувати виконавчу вертикаль.

(Закінчення на 2-й стор.).

Знак визнання ще в одного АНа

Авіарегістр Міжнародного авіаційного комітету видав сертифікат льотної придатності спеціальної категорії на літак АН-32П, відомий у світі як «файєкілер».

Четверта машина АНТК «Антонов» удостоєна такої честі. До слова сказати, жодна з авіафірм колишнього Союзу до цього рекорду навіть не наблизилася. Крім «пожежника», як просто називають АН-32П пілоти, конструктори, а тепер уже й журналісти, визнання авіарегістру МАК удостоєні АН-28, АН-124-100 й АН-74.

(Закінчення на 4-й стор.).

Поріднились молодість та мудрість

— Київ не може бути учасником закриття ЧАЕС, якщо не вирішиться спочатку питання про спорудження компенсуючих потужностей, — заявив під час перебування на Чорнобильській атомній станції мер столиці Леонід Косаківський. Зацікавленість найчисельнішого міста України зрозуміла — у 1994 році ЧАЕС надала Києву 52 % усієї енергії, а у першому кварталі поточного — 70 %.

За твердженням головного інженера станції Віталія Товстоногова, з моменту аварії у безпеку ЧАЕС вкладено 300 млн. доларів. Впроваджено цілий ряд заходів, що зробили повторення подій квітня 1986 року практично неможливим. Навпаки, передчасне виведення з експлуатації Чорнобильської станції може залишити без засобів до існування більшість жителів Славутича, які не мають іншого місця роботи, окрім ЧАЕС.

Відвідавши Славутич, Леонід Косаківський уклав з мером наймолодшого на Україні 25-тисячного міста Володимиром Удовиченком угоду про співробітництво у галузі культури, охорони здоров'я, освіти. А першим внеском у гуманітарну допомогу киян мешканцям Славутича став концерт столичних колективів та виконавців, що відбувся у Будинку культури містечка енергетиків.

Офіційно

Бонн приймає Олександра Мороза...

Учора до Бонна відбув Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. Програма візиту глави українського парламенту передбачає зустрічі з керівниками бундестагу, федерального уряду, представниками підприємницьких кіл. Перед від'їздом О. Мороз прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла ФРН в Україні Александра Арно. Під час розмови йшлося про деякі аспекти двостороннього співробітництва.

А злата Прага —Леоніда Кучму

Чеська Республіка приймає Президента України Леоніда Кучму. Сьогодні другий, завершальний день його державного візиту до златої Праги, яка зустрічає нашого Президента щиро і приязно.

Про це свідчать і двосторонні зустрічі з Президентом Чехії Вацлавом Гавелом та Прем'єр-міністром Вацлавом Клаусом. Уже підписано і ще підпишуть низку угод, які сприятимуть зміцненню відносин між нашими країнами, довгостроковий Договір про дружбу і співробітництво.

Заява Верховної Ради України

З приводу економічної блокади Республіки Куба

Утверджуючи свою незалежність, Україна будує зовнішню політику, поважаючи принципи суверенітету і невтручання у внутрішні справи інших країн. Саме тому продовження економічної блокади Республіки Куба сприймається нами як посягання на її природні суверенні права. Україна в принципі проти будь-яких економічних санкцій щодо інших держав, за винятком держав-агресорів.

Численні заяви парламентів Європи та інших регіонів світу щодо блокади Республіки Куба, підтримана Україною в числі 101 держави резолюція 49-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН від 26 жовтня 1994 року є свідченням стурбованості світового співтовариства такими методами встановлення міждержавних взаємин. Їх застосування тяжко відбивається також на економіці третіх країн, стосовно яких санкції не чинні і не приносить користі навіть ініціаторам блокади. Світове співтовариство зобов'язане знайти сучасні, цивілізовані засоби для гарантій прав людини в усіх куточках світу.

Верховна Рада України, виражаючи волю народу нашої держави, підтверджує свою повагу до Республіки Куба, її народу, що, незважаючи на власну скруту, надає велику допомогу Україні в подоланні наслідків Чорнобильської трагедії і висловлює впевненість у тому, що багаторічний досвід українсько-кубинського співробітництва примножуватиметься і надалі.

м.Київ , 20 квітня 1995 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про інформацію уряду України щодо виконання Постанови Верховної Ради України від 21 березня 1995 року «Про незадовільний соціальний захист населення у зв'язку з підвищенням тарифів на житлово-комунальні послуги»

Верховна Рада України постановляє:

1. Заслухавши інформацію міністра економіки України Шпека Р.В. про виконання Постанови Верховної Ради України від 21 березня 1995 року «Про незадовільний соціальний захист населення у зв'язку з підвищенням тарифів на житлово-комунальні послуги», визнати виконання її Кабінетом Міністрів України незадовільним.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України питання про визначення рівня цін для населення на газ, електроенергію та вугілля віднести до виключної компетенції уряду України.

3. Кабінету Міністрів України:

— зупинити дію наказу Міністерства економіки України від 17 лютого 1995 року про рівень роздрібних та оптових цін на паливно-енергетичні ресурси до завершення повної сплати компенсаційних виплат населенню на оплату житлово-комунальних послуг;

— узагальнити пропозиції та зауваження народних депутатів України щодо запровадження в побуті лічильників газу, тепла і води, внесені під час обговорення інформації уряду України.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м.Київ, 18 квітня 1995 року.

ЗАЯВА УРЯДУ УКРАЇНИ З ПРОБЛЕМ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АЕС

Програма розвитку енергетики є однією із пріоритетних для подальшої розбудови економіки України. Першорядне значення в реалізації цієї програми уряд України приділяє неухильному дотриманню принципів безпечної експлуатації атомних електростанцій і постійного підвищення рівня їхньої безпеки.

Уряд України з розумінням сприймає занепокоєння світового співтовариства продовженням експлуатації Чорнобильської АЕС, аварія на якій завдала стільки лиха народам Європи. Україна, на жаль, на власному досвіді відчула весь трагізм атомної катастрофи і більш, ніж будь-яка інша держава заінтересована в тому, щоб назавжди виключити можливість її повторення в майбутньому. Підтверджуючи прихильність взятим зобов'язанням щодо пошуку можливостей закриття станції, Україна робить все від неї залежне для прискорення цього процесу з урахуванням необхідності дотримання вимог безпеки на всіх його етапах.

З цією метою у 1986 — 1994 роках було здійснено ряд заходів з модернізації АЕС, що забезпечило значне підвищення рівня безпеки станції. Для Чорнобильської АЕС розроблено спеціальну програму, яка враховує досвід підвищення безпеки атомних електростанцій з реакторами типу РБМК, зокрема Ленінградської АЕС. Стан безпеки станції постійно контролюється державним регулюючим органом.

Необхідно усвідомлювати, що за умов розбалансованої системи виробництва і енергетичної кризи, за відсутності економічної можливості збільшення імпорту енергоносіїв органічного походження для компенсації існуючого дефіциту електроенергії за рахунок потужностей традиційної енергетики, Україна самостійно неспроможна в стислі строки зупинити Чорнобильську АЕС, яка є одним із найбільших підприємств енергетичної галузі. Виведення її з експлуатації має обов'язково передувати реалізація програми підготовчих заходів, включаючи стабілізацію системи енергопостачання в Україні в цілому, спорудження вугільних, парогазових або ядерних енергоблоків потужністю еквівалентною тій, що виводиться з експлуатації, із розташуванням поблизу м.Славутича, будівництва сховищ для відпрацьованого ядерного палива і радіоактивних відходів, розв'язання проблеми об'єкта «Укриття» і перетворення його в екологічно безпечну систему, а також забезпечення науково-технічної підтримки зняття станції з експлуатації в особливих умовах Чорнобильської зони. В комплексі з технічними питаннями необхідно розв'язувати і проблему соціального захисту персоналу станції.

За експертними оцінками, відмова від продовження експлуатації станції призведе до сукупних економічних втрат у розмірі 4 млрд.доларів США. Здійснення такої широкомасштабної програми неможливе без фінансової підтримки України державами світового співтовариства. Надана фінансова допомога має цілеспрямовано використовуватися для здійснення комплексу заходів, пов'язаних з підготовкою до виведення станції з експлуатації, включаючи перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему. Такий підхід, що поєднуватиме зусилля України і допомогу західних держав, сприятиме якнайшвидшому накопиченню необхідних коштів для проведення підготовчих робіт і послідовного виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації, а також забезпечить баланс у системі енергопостачання народного господарства України до моменту вирішення питання про компенсуючі потужності електроенергетики.

Усвідомлюючи відповідальність перед світовим співтовариством за зміцнення міжнародного режиму ядерної безпеки, Україна вживатиме всіх необхідних заходів для забезпечення належного рівня безпеки об'єктів ядерної енергетики. Принцип безпечного використання ядерної енергії покладено в основу комплексної перебудови енергетичної галузі, яку розпочато в Україні. Урядові України вистачить політичної волі та рішучості припинити експлуатацію будь-якого з енергоблоків існуючих атомних електростанцій за наявності об'єктивних показників незадовільного стану їхньої безпеки.

Уряд України висловлює подяку за увагу, яку приділяють міжнародні організації та уряди багатьох країн проблемам енергетики нашої держави, та висловлює впевненість, що підготовка програми реалізації Плану дій Спеціальною робочою групою експертів України і країн «Великої сімки» сприятиме визначенню та впровадженню в життя стратегії оптимальної перебудови енергетичної галузі України. Одним із можливих шляхів до об'єктивного аналізу та розв'язання комплексу проблем науково-технічної підтримки процесу зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС може стати створення Міжнародного дослідницько-технологічного центру із залученням провідних фахівців у галузі ядерної безпеки усього світу.

Напередодні 9-ої річниці сумної дати чорнобильської катастрофи, яка болем відгукнулась у серцях всього людства і примусила переглянути стратегію розвитку ядерної енергетики в усьому світі, уряд України звертається до урядів іноземних держав і керівників міжнародних організацій з проханням довести до відома широкої громадськості об'єктивну інформацію щодо існуючого стану справ на Чорнобильській АЕС та про зусилля, які вживаються Україною для забезпечення належного рівня її безпеки і розв'язання комплексу проблем, пов'язаних з виведенням станції з експлуатації.

ПОСТАНОВА

від 20 квітня 1995 р. № 299

Київ

Про Заяву уряду України з проблем Чорнобильської АЕС

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Схвалити текст Заяви уряду України з проблем Чорнобильської АЕС.

2. Міністерствам і відомствам дотримуватися у своїй діяльності позиції уряду, висловленої у зазначеній Заяві.

МЗС довести цю позицію до міжнародних організацій і світової громадськості.

Текст Заяви уряду опублікувати у засобах масової інформації.

Виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України Є.МАРЧУК.

Міністр Кабінету Міністрів України В.ПУСТОВОЙТЕНКО.

РПК/РДК ратує за приєднання України до Росії...

22 квітня на сьомому з'їзді Республіканської партії Криму — партії «Республиканское движения Крыма» виступив голова Громадянського конгресу України, штаб-квартира якого знаходиться в Донецьку, Олександр Базилюк. Він, зокрема, зазначив, що сьогодні на передньому плані постало питання про вирішення не суто кримської проблеми, а загальноукраїнської, і закликав боротися за об'єднання... України з Росією. Базилюк запропонував, щоб РПК/РДК, очолювана Цековим, стала асоційованим членом Громадянського конгресу України. З'їзд прийняв постанову, в якій зазначається: «Створити фракцію Республіканської партії Криму — партії РДК в партії «Громадянський конгрес України».

На з'їзді з доповіддю «Про політико-правову ситуацію в Криму і поточний момент» виступив С.Цеков. Він засудив рішення ВР України від 17 і 24 березня, Указ Президента України від 31 березня, а також дії групи депутатів парламенту (за словами Цекова, «їх близько сорока чоловік»), які створили ВР Автономної Республіки Крим. Зауважив, що, очевидно, ВР Криму зніме мораторій на проведення референдуму і призначить референдум про визнання Конституції Криму від 6 травня 1992 року. Але при цьому Цеков сказав, що до механізму проведення референдуму «може бути протидія з боку уряду Криму і органів місцевої влади, які в основному стоять на позиціях України».

Як бачимо, С.Цеков і його прихильники і не думають відмовлятися від своєї збанкрутілої кримсько-російської ідеї. Більше того, у зв'язку з асоційованим членством РПК/РДК партія здобула нове забарвлення і у подальшому відстоюватиме нову ідею — об'єднання України з Росією.

...А КПК поповнює свої ряди

22 квітня, в день 125-ї річниці від дня народження Леніна, члени Комуністичної партії Криму поклали квіти та вінки до пам'ятника «вождю світового пролетаріату» в Сімферополі. Вони прийшли сюди з червоними прапорами колишнього СРСР та червоно-синіми УРСР. Тут відбувся трьохтисячний мітинг, на якому виступив перший секретар КПК Леонід Грач.

Після цього великі групи школярів було прийнято в жовтенята, піонери, комсомол. КПК напередодні ювілею Леніна оголосили ленінський призов у партію, тож цього дня 150 молодих людей від 1970 року народження отримали партійні квитки. Як повідомив Л.Грач, сьогодні Комуністична партія Криму об'єднує в своїх рядах 54 тисячі членів.

Олександр ПІЛАТ.

ЩОБ ЗАКОНИ ПРАЦЮВАЛИ

(Початок на 1-й стор.).

Я повністю підтримую Президента і вважаю, що необхідність цього справді назріла. Але є особливість прийняття Закону: всі його статті втручаються у конституційне поле. І ми, як відповідальні за Конституцію, — я маю на увазі Верховну Раду України і Президента як гаранта дотримання Конституції, не можемо байдуже обходити цю обставину. Ми повинні, після повторного другого читання, уже в третьому читанні, не зволікаючи, внести такі зміни до Конституції, щоб цей Закон працював як цілісна система.

Безперечно, сказав Голова Верховної Ради, у ці дні парламентаріїв турбували не тільки законодавчі процеси. У полі зору парламентаріїв були і події, що відбуваються у владних структурах Криму. Ми уважно відстежуємо ці процеси, група депутатів делегована до Сімферополя. Я переконаний, що ми знайдемо там цивілізоване, грамотне рішення, яке відображатиме повагу Верховної Ради, Президента і уряду України до структур влади в автономії, а з іншого боку, прискорюватиме процес входження Верховної Ради Криму в конституційне поле України.

ЗАЯВА Християнсько-демократичної партії України

Сьогоднішня ситуація в Україні характеризується загальною системною кризою в політичній, соціально- економічній, духовній сферах. Триває протистояння між законодавчою і виконавчою гілками влад. Політична невизначеність і нестабільність стримує економічні перетворення.

Україна є сьогодні єдиною державою на терені колишнього Союзу, яка не спромоглася прийняти нову Конституцію, що не додає їй авторитету на міжнародній арені, є перешкодою до вступу у Раду Європи і чи не головним дестабілізуючим суспільним чинником.

Неприйняття нової Конституції стало одним із найсуттєвіших прорахунків минулого керівництва державою. На жаль, і нове продовжує безплідне перетягування каната навколо так званого Закону про владу, безвідповідально започаткованого попереднім Президентом.

Довготривале обговорення проекту так званого Закону про владу підтвердило небажання розробників його перспективно і науково вирішувати питання українського державотворення. Недалекоглядні політикани пропонують новий небезпечний крок—плебісцит щодо тимчасового і юридично неспроможного проекту Закону про владу. Досить спекулювати на відсутності правової культури і недостатньої інформованості щодо мети і змісту цієї акції.

ХДПУ за зміцнення державної влади взагалі, в тому числі і її виконавчої гілки. Але ми твердо за те, щоб це відбувалося конституційним шляхом. Жодний Закон, а тим паче тимчасовий, неспроможний замінити Конституцію, зате може розтоптати повагу до Основного Закону держави, до права взагалі.

А тому християнські демократи закликають Президента України, Верховну Раду, всі здорові політичні сили українського суспільства полишити протистояння, зосередити спільні зусилля на прийнятті нової Конституції, проекти якої є, в тому числі розроблені ХДПУ.

Нова Конституція України має бути прийнята сувереном влади — народом України на Всеукраїнському референдумі. Тоді це буде по-справжньому всенародний, консолідуючий документ.

Голова Християнсько-демократичної партії України Віталій ЖУРАВСЬКИЙ.

У комісіях Верховної Ради України

ЛАНЦЮГОВА РЕАКЦІЯ

НОТАТКИ із спільного засідання комісій Верховної Ради України з питань АПК, земельних ресурсів та соціального розвитку села і з питань Чорнобильської катастрофи, що відбулося в Житомирській області.

Репліка із зали: «Якщо до нашої лікарні потрапить здорова людина, вона обов'язково там захворіє...»

Ще одна репліка. Ми в безвиході: купити чисті продукти, завезені здалеку, ні за що. Доводиться їсти свої, заражені радіонуклідами.

Ось так і живуть люди, на Житомирщині в зоні радіаційного забруднення. А це — кожний третій мешканець.

Слово честі, я не з тих, хто полюбляє драматизувати будь-яку ситуацію. Але те, що почув на засіданні, в якому взяли участь народні депутати України, керівники міністерств і відомств, сільськогосподарських підприємств, мешканці міст і сіл Малинського та Коростенського районів, холодить душу. Ось кілька статистичних, як кажуть, сухих даних. В цілому по області налічується 407 тисяч чоловік, які проживають в радіоактивно забрудненій зоні. Минулого року кількість людей, котрі захворіли і їх евакуйовано із зони відчуження, порівняно з 1993 роком зросла на 31 процент (такі темпи зростання тільки за один рік!)

Смертність дітей від онкологічних захворювань за рік збільшилася в області удвоє.

Стрімко зростає смертність дітей від захворювань органів дихання, травлення і анемії.

Що за останніми рядками? Представники місцевої влади, які виступили на засіданні, говорили: через нестачу коштів скорочено програму очищення землі від радіонуклідів. Отже, діти й дорослі дихають радіоактивним пилом, споживають харчі, вирощені на забрудненій землі, що руйнують органи травлення.

А щодо анемії, біда — та сама. Уряд, Чорнобильське міністерство скоротили виділення коштів на харчування дітей, і ті втрачають сили через хронічне недоїдання.

До всіх цих бід приєднуються нові. Здоров'я людей у місцях, забруднених радіонуклідами, гіршає, а лікарі не хочуть туди їхати працювати, бо їм не дають ні квартир, ні нормальної зарплати. Місцеве населення потребує посиленого харчування, натомість скорочуються площі під пасовища, кормові культури, бо держава, як підкреслювали учасники засідання, кинула село напризволяще, різко скоротивши фінансування на очищення полів від радіонуклідів. Отже, іде ланцюгова реакція: через нестачу кормів в області масово вирізають худобу (спад сільськогосподарського виробництва на уражених землях Житомирщини сягнув 50 відсотків за один рік). Ось вам і причина анемії дітей.

Що далі? Поступове вимирання населення області від хвороб, голоду й холоду? Чи енергійні дії із захисту людей, що потрапили в біду?

Народні депутати та інші учасники засідання різко критикували державні органи за те, що замість уваги до постраждалих, виділення їм вкрай потрібних коштів Кабінет міністрів тихенько, крок за кроком підрізає чорнобильські пільги, скорочує будівництво, фінансування робіт з відновлення сільськогосподарських угідь.

У виїзному засіданні взяли участь і керівники провідних міністерств та відомств України, тож їм доводилося на ходу разом з представниками міст і сіл Житомирщини шукати вихід з майже безнадійного становища. До їх честі, вони навіть не намагалися «відбиватися від наступу» місцевих мешканців. Та де там... Із залу лунали не звинувачення, а розпач і біль людей. Один з учасників засідання охарактеризував теперішню ситуацію на Житомирщині так — повісили тобі камінь на шию і сказали: пливи.

Саме навколо цих проблем народні депутати України і вели серйозну розмову на засіданні комісій. Виходячи з реалій, накреслювали й рішення. Було запропоновано і потім відбито в рішенні: розглянути Кабінетом міністром питання, що стосуються фінансування державної програми ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Депутати запевнили місцевих керівників, представників громадськості, що вони ніколи не допустять скасування будь-яких пільг ліквідаторам аварії і тим, хто проживає на забруднених територіях.

Домовлено, що разом з місцевою владою народні депутати постійно стежитимуть, як іде відселення людей з небезпечних для здоров'я територій. А там, де можна проживати, за рахунок Мінчорнобилю України, фінансової допомоги державних і недержавних органів, займуться більш активними роботами з очищення землі, і, передовсім тієї, де вирощують продукцію. А це, як переконливо довели господарники і вчені, можна успішно робити, якщо будуть кошти. Взяти хоча б для прикладу вапнування грунтів. Крім того що це підвищує родючість землі, бо в такий спосіб нейтралізується кислотність їх, ще й активно зв'язуються радіонукліди. Практика показала, що на добре провапнованих і удобрених грунтах вирощують культури, які фактично безпечні для людини.

Комісії взяли на себе зобов'язання подати допомогу області в розширенні будівництва лікувальних центрів з радіаційного захисту дітей, спорудженні широкої мережі лікарень та медико-профілактичних центрів, укомплектування їх спеціалістами.

Разом з тим перед Мінсільгосппродом і Мінфіном України було поставлено завдання: віднайти можливість збагатити продовольчі запаси районів, що постраждали від аварії, посилити харчування дітей у дитсадках та школах.

Головне, засвідчили голови комісій Анатолій Даниленко та Володимир Яценко, що народні депутати об'їхали багато сіл, господарств, наукових установ, де провели чималу аналітичну роботу. Це дасть їм змогу і в Верховній Раді, і в урядових колах здійснювати послідовну політику для активного захисту інтересів людей, уражених чорнобильською бідою.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

У комісіях Верховної Ради України

Великий гріх Україні купувати зерно

Завершуючи вступне слово на прес-конференції, голова Комісії Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села Анатолій Даниленко промовив з гіркотою:

— Отже, як бачите, постанову виконують, а біль і тривога не минають...

Тема прес-конференції була чітко визначена — хід виконання постанови Верховної Ради про організоване проведення комплексу весняно-польових робіт 1995 року та підготовку до прийняття законодавчих актів щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва. Проте розмова йшла про всі проблеми, які стосуються розвитку аграрного комплексу.

А біль і тривога, про які говорив голова комісії, зумовлені тими недоліками, яких ще так багато в аграрній галузі і над розв'язанням яких потрібно працювати всією громадою. Пограбування села триває. Хоча в процесі виконання постанови Верховної Ради немало зроблено для забезпечення хліборобів всім необхідним у проведенні сільгоспробіт, все ж нерідкі випадки браку пального, насіння, техніки, запасних частин. Складне становище із забезпеченням мінеральними добривами, засобами хімічного захисту. Не все роблять для задоволення потреб сільських трудівників машинобудівники, науковці. Банки «накручують» надпроценти за виділені сільгосппідприємствам кредити. Не діють як слід закони щодо розвитку сільськогосподарського виробництва. Не сприяють цьому і «ножиці» між цінами на продукцію промисловості та сільського господарства.

Відповідаючи на запитання журналістів, Анатолій Даниленко повідомив, що очолювана ним комісія підготувала зміни й доповнення до Земельного кодексу, законів про плату за землю, про особливості приватизації в агропромисловому комплексі, матеріали до Концепції аграрної політики тощо. Особисто я, підкреслив Анатолій Даниленко, згоден з указом Президента щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва. Земля повинна мати господаря. Але не можна допустити її розбазарювання. Треба змінити ставлення до села, до його фінансування. Хтось має нести відповідальність за справи в агропромисловому комплексі.

Кореспондент «Голосу України» поставив запитання, що робить комісія, Верховна Рада, щоб виробництво зерна, розвиток агропромислового комплексу стали справді пріоритетними в Україні не тільки на папері.

— Я завжди відстоював думку, що єдиний вихід із кризи, в якій опинилася Україна, — це посилений розвиток агропромислового комплексу, — відповів Анатолій Степанович. — Саме він здатний швидко й надійно окупити всі затрати, дати валюту, забезпечити достаток. Пріоритетним має стати виробництво зерна. Великий гріх для нас і сором, щоб купувати зерно за кордоном — про це не маємо права навіть думати. Нові сорти, технології, техніка, достатня кількість добрив, збирання без втрат — все повинно працювати на це. Завдяки підвищенню врожайності мусимо вивільнити тисячі гектарів землі для інших цілей.

Порушувалися на прес-конференції також питання щодо фермерства, колективного господарства як колективу власників, про підвищення ролі банків у розвитку села, вдосконалення роботи сільськогосподарської біржі Національного банку, щодо забезпечення власними міндобривами тощо.

Микола ФЕДОРЕНКО.



До 50-річчя Перемоги над фашизмом

ХОЧ БИ ТРОХИ ВІДЧУЛИ СЕБЕ ПЕРЕМОЖЦЯМИ

ЛИСТИ ветеранів Великої Вітчизняної війни до Верховної Ради України... З наближенням 50-річчя Перемоги їх потік дедалі зростає.

— Про що пишуть фронтовики? — кореспондент «Голосу України» звернувся з таким запитанням до завідуючої відділом секретаріату Верховної Ради з питань звертань громадян Л.Гусєвої.

— Насамперед, — говорить Леся Михайлівна, — наведу таку статистику: за минулий рік і два місяці нинішнього одержано близько 7 тисяч таких листів. Ветерани діляться думками з приводу відзначення знаменної дати, висловлюють сподівання, що державою буде вжито заходів, які дадуть змогу тим, хто відстояв Вітчизну, «хоч трохи відчути себе переможцями». Ці останні слова я взяла з листа фронтовика М.І.Півня з Білої Церкви Київської області.

Прикро, але серед звертань ветеранів переважають скарги на низький рівень життя, недостатню увагу з боку місцевих органів влади, громадськості. В ряді областей, міст і районів фактично відмінили пільги, передбачені Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Це стосується, зокрема, права інвалідів війни, учасників бойових дій на позачергове чи першочергове одержання житла, встановлення телефону, знижку плати за електроенергію, комунальні послуги, забезпечення паливом, ліками тощо. Скажімо, І.П.Казанін та Г.А.Поліщук повідомляють, що в Чернігові за 1993— 1994 роки інвалідам війни не виділено жодної квартири. Інваліди війни Д.Г.Грищенко з Сум і І.П.Чубко з села Малий Ходачків Тернопільської області нарікають на те, що тривалий час не можуть встановити телефон.

З Черкаської, Київської, Кіровоградської, та деяких інших областей ветерани сповіщають, що там усупереч положенням закону різко обмежили або й зовсім відмінили безплатний проїзд цієї категорії громадян приміськими та й міськими автобусами.

Сигнали з Одеської, Хмельницької областей та інших місць свідчать, що там ветеранам війни відмовляють у рецептах на безплатні ліки. Учасники війни — кияни І.М.Іллов, Н.А.Красноход, В.А.Кристов, житель Запоріжжя М.С.Давиденко та інші обурюються встановленим податковою інспекцією порядком, згідно з яким пільгове оподаткування ветеранів не стосується сум дивідендів та інших доходів, одержаних не за місцем роботи. Утримані суми повертаються їм лише при проведенні перерахунку за рік. В умовах нинішньої інфляції це не на користь ветеранам.

Чимало скарг стосується забезпечення інвалідів війни транспортом, пільговим бензином. Гідне жалю те, що ветеранам війни доводиться звертатися по допомогу до Верховної Ради України, щоб замінити водопровідний кран, одержати кілька соток землі під сад, відремонтувати покрівлю. Ветерани правильно пишуть, що така неувага до них образлива.

— А які пропозиції вносять ветерани?

— Вони не вимагають для себе чогось особливого. Хочуть вижити. «Знаю, що Україна перебуває в тяжкому економічному і фінансовому становищі, — пише М.І.Федченко з Глухова Сумської області. — Але ж нікому не дано права перетворювати фронтовика — солдата, інваліда — на жалюгідного жебрака».

Найчастіше висувається пропозиція урівняти з інвалідами війни у пенсійному забезпеченні і пільгах учасників бойових дій — жінок, а також усіх колишніх фронтовиків, які стали інвалідами в результаті загального захворювання або досягли певного вікового рубежу — 70–75 років. Автори багатьох листів наполягають, щоб держава знайшла можливість повернути учасникам війни їхні трудові заощадження не майновими сертифікатами, а грошима, проіндексувавши їхні вклади відповідно до зростання цін. Є й інші пропозиції.

Все, про що пишуть ветерани до Верховної Ради України, відділ з питань звертань громадян узагальнює у доповідних записках. Розглянувши їх, Голова Верховної Ради України О.О.Мороз доручає відповідним постійним комісіям Верховної Ради, Кабінетові міністрів, міністерствам, голові Верховної Ради Республіки Крим, головам обласних, Київської та Севастопольської міських Рад народних депутатів врахувати ці зауваження у роботі щодо удосконалення чинного законодавства та посилення контролю за додержанням законів.

— А що думають ветерани про саме святкування 50- річчя Перемоги?

— Вони висловлюють задоволення тим, що Дню Перемоги повертається його значення як всенародного свята. У багатьох листах підкреслюється необхідність «звільнити кампанію підготовки до ювілею від бруду і лицемірства», коли війну проти фашистської Німеччини відмовляються вважати Вітчизняною. Ставиться вимога відновити пам'ятники полеглим воїнам, що у деяких областях їх віднесли до «комуністичної символіки» і зруйнували. У ряді листів дебатується питання про пам'ятну медаль до 50-річчя Перемоги. І хоч окремі учасники війни проти того, щоб їм вручалася «російська» медаль, переважає думка, що відзнака має бути спільною для всіх країн СНД.

У номер

Знак визнання ще в одного АНа

(Початок на 1-й стор.).



Що це означає? А те, що літаки такого типу надзвичайно надійні в експлуатації, і якщо вже хто зробив на них ставку в роботі, то може не сумніватися в якості. Додаткових перевірок при закупівлі або наймі не потрібно.

АН-32П, наприклад, довів це торік улітку в Португалії, успішно приборкуючи пожежі на всій території й виправдовуючи славу найсильнішого «винищувача вогню».

Португальці у відгуку на ім'я генерального конструктора АНТК «Антонов» Петра Балабуєва дали чудову оцінку літакові. Загибель однієї з трьох машин і нашого екіпажу не мала технічних причин. Тому, поділяючи біль втрати, португальський уряд визнав за можливе продовжити контракт ще на чотири роки.

За результатами демонстраційних польотів на Філіппінах і в Австралії у березні цього року надійшли нові заявки на оренду та придбання АН-32П. Отже, потрібно такі машини будувати. І Київський державний авіазавод готовий...

Дійсно, наш «файєкілер» поки що унікальний. Вогнегасна рідина скидається ним на швидкості польоту до 260 кілометрів на годину за мінімальної висоти — 40 метрів.

Передбачені залповий (8 тонн) і послідовний (по 4 тонни) скиди рідини. АН-32П може гасити пожежі, доставляти парашутистів-пожежників, спецобладнання, активно впливати на хмари й викликати опади у зоні горіння. Всього за чотири хвилини наповнюються виливні агрегати, а їхня місткість проти зарубіжних «пожежників» більша на 1,5-2 тонни. У разі потреби АН-32П легко переобладнується й перевозить будь-які великі вантажі, бо створений на базі серійного транспортника АН-32.

Одне прикро: що у такій техніці більше зацікавлені іноземці, хоча у них різного добра вистачає. Вибирають краще. Ми ж, як завжди, з кращим — на торг, аби й зовсім зуби на полицю не покласти. А вже дома — що залишиться.

Добре, якщо в авіапарку країни залишаться при цьому не самі лише згадки.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

На знімку: АН-32П під час демонстраційного польоту.

Фото Юрія БРОДОВСЬКОГО.

Правління Національного банку України висловлює глибоке співчуття начальникові управління Національного банку Раєвському К.Є. у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його матері
Олени Львівни.

Поміркуємо разом

МИ — ЗАЛОЖНИКИ

НАПЕРЕДОДНІ дев'ятої річниці аварії на Чорнобильській АЕС світ нарешті визнав необхідність комплексного підходу до розв'язання проблеми. Іншими словами, в обмін на закриття ЧАЕС Європейська Рада і «велика сімка» погодилися фінансувати пов'язані з цим соціальні програми, на чому давно наполягала українська сторона.

Наша логіка проста: тўрьох відсотків, що закладені в бюджеті нинішнього року, явно недостатньо для виконання чорнобильських програм. Спроби Кабміну заощадити на деяких статтях (читай — переглянути Закон «Про статус і соціальний захист громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи») спричинили бурю протесту. Згадайте голодування харківських «ліквідаторів»...

Але визначати пріоритети все ж таки доведеться. Хоча б тому, що Захід недвозначно натякнув: фінансова допомога надходитиме лише під конкретні програми. Ось тут і згадати б, що за дев'ять років ніхто з нас не запитав: а що нас чекає, якщо станеться подібна аварія сьогодні? Адже крім Чорнобиля, в Україні працює ще 4 атомні електростанції. І всі вони поряд з великими містами.

А тепер спитайте себе, шановні співгромадяни: чи знаєте ви, яке підприємство розташоване поряд з вашим будинком? (Для прикладу: великого витікання хлору з Київської водозабірної станції за відповідного напрямку вітру досить, щоб отруїти третину міста). Так от, подумайте, чи є на цьому підприємстві небезпека хімічного викиду або витікання ртуті? Чи знаєте ви, хто і як зобов'язаний інформувати вас про те, що сталося? І як ви маєте поводитися в ситуації — куди бігти, в кого шукати захисту?

«Українці — міцна нація» — здається це єдине, в чому нас переконали 9 почорнобильських років. Тільки вчасно видавали б зарплату і « за вислугу років», «хлібні», встановили телефон...

Але ж наведені й інші питання нам підказує коли не здоровий глузд, то елементарний інстинкт самозбереження. Або й проста цікавість: сплатники податків, віддаючи 12 відсотків зарплатні у Фонд Чорнобиля, мають право знати, як акумульовані в нім кошти витрачаються. І скільки при цьому держава витрачає на забезпечення безпеки життя і здоров'я самих сплатників податків.

Цікаво й те, що ліквідацією наслідків Чорнобильської аварії займаються щонайменше три міністерства і один держкомітет. Водночас більш як півроку в урядових умах зріє ідея створення Міністерства надзвичайних ситуацій, яке займалося б попередженням аварій — створенням комплексної системи техногенної безпеки. Потребу існування такої структури визнано, але наша держава ліпше платитиме постфактум. Нам цей принцип обіцяє єдину перспективу: армія потерпілих, ліквідаторів та інвалідів зростатиме разом з виникненням нових чорнобилів.

Що ж до моїх запитань до вас, читачу... У всьому світі дати відповіді на них зобов'язані (з власної ініціативи і власним коштом! Є навіть поняття — «платня за ризик») власники підприємств, на яких використовують небезпечні технології. А вітчизняні промислові монстри зацікавлені в одному — як би переконати громадськість, що все «о'кей».

У рамках цієї абсурдної великомасштабної пропагандистської кампанії незабаром у Славутичі розпочнеться навіть міжнародний музичний фестиваль, спонсорований ЧАЕС.

Коли ж ми зрозуміємо, що на всіх нас — хто має право на пільги і хто його не має, хворих і здорових — поширюється один і той самий статус — ЗАЛОЖНИКІВ. Майбутніх Чорнобиля і Рівного. Не визнаний де-юре, всіляко нехтуваний де-факто.

Ганна РОМАНЦОВА.

«ЧЕРВОНИЙ ПІВЕНЬ» НА ЧАЕС НЕБЕЗПЕЧНИЙ ВДВІЧІ

В УКРАЇНІ за останні 6 років, що віддаляють від подій сповненої драматизму квітневої ночі, пішли з життя 52 працівники пожежної охорони — ліквідатори наслідків Чорнобильської катастрофи. Серед ліквідаторів смертність у 3 рази перевищує середньоукраїнські показники — таку сумну статистику наведено на «Дні пам'яті Чорнобильської катастрофи», що відбувся у Києві в приміщенні музею «Чорнобиль». Тут перші учасники ліквідації аварії та представники особового складу підрозділів 30-кілометрової зони ЧАЕС зустрілися із журналістами.

9 років тому в гасінні пожеж на ЧАЕС, промислових об'єктах, в житловому секторі 30-кілометрової зони брало участь 6217 вогнеборців з майже усіх областей України. Тепер ліквідаторів, що працюють у пожежній охороні, — 3792 чол. У забруднених районах дислокується 101 пожежна частина. І роботи їм тут ой як вистачає.

Адже, починаючи з року аварії, у 30-кілометровій зоні виникло понад 600 загорань, що завдали збитків на суму понад 2,5 млрд. крб. Знищено майже тисячу будівель, загинуло 7 чоловік.

За цей час вогонь поглинув півтори тисячі гектарів лісу та шість тисяч трав'яного настилу.

Особливо несприятливим видався 1992 рік, коли в зоні відчуження сталося 84 пожежі. Згоріло 22 житлові будинки. Декілька сіл вигоріли ущент. 13 сімей самоселів залишилися без житла та майна. А протягом нинішнього року у приватному секторі зони відчуження скоїлося 18 пожеж.

«Червоний півень» на атомній станції вдвічі небезпечний. У 1991-му вогонь декілька разів спалахував у турбінному залі другого енергоблоку ЧАЕС, пошкодивши 4-й турбогенератор та покриття машзалу на площі 2400



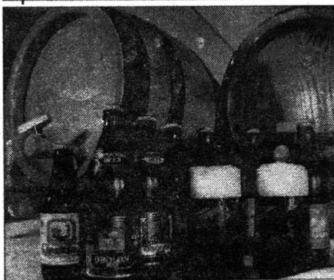
квадратних метрів. Збитки на той час склали 2,67 млрд. карбованців. У 1993 році на ЧАЕС скоїлося 3 пожежі — в приміщенні 702 блоку «В», на об'єкті «Укриття» та в адміністративно-побутовому корпусі, а протягом минулого та нинішнього року на станції пожеж не було.

Галина КВІТКА.

Результати приватизації

ПИВКА Б!

НАВРЯД ЧИ можна назвати Україну пивною державою, якщо врахувати, що її жителі щорічно споживають всього 1 мільярд літрів, тоді як Америка випиває 27,9 мільярда літрів, Німеччина — рівно в два рази менше, що також багато. Але пиво на Україні люблять. Не заперечуючи, правда, що імпортне якісно переважає вітчизняне. І все ж є у нас пиво, яке користується попитом. І не лише на внутрішньому ринку.



Його виробляють на київському АТ «Оболонь». Це підприємство, за словами бельгійського журналу «Зе вол стріт», одне з небагатьох вдалих починань на важкому шляху української приватизації. Незважаючи на зусилля різноманітних державних установ, на спроби конкурентів скопіювати стиль діяльності «Оболоні», компанія протягом кількох останніх років залишається провідним пивним підприємством країни.

«Оболонь» як акціонерне товариство існує вже два роки. Незважаючи на економічні труднощі в країні, підприємство нарощує обсяги своєї продукції. У порівнянні з 1991 роком вони збільшились на 60 %. В асортименті — солод, на-гора видають тут 40 % від того, що виготовляють в Україні, безалкогольні напої — частка підприємства тут 5 %, але головне все ж таки пиво — 10 %. В минулому році акціонерне товариство поставило на внутрішній ринок біля 130 млн. пляшок пива. Основні споживачі — Луганська, Волинська, Закарпатська області. Та головним залишається Київ. Щоб стати ближчим до західноукраїнського споживача, в минулому році на аукціоні була куплена торговельно-виробнича база в Красилові Хмельницької області.

Компанія завойовує і ключові експортні ринки в сусідніх державах — поширює свою присутність у Росії, Прибалтиці, Італії й навіть у Канаді та США. За минулий рік експортували більше 30 мільйонів пляшок пива. Але найбільшим імпортером пива залишається Росія — майже 90 % від всього пивного експорту компанії. На недавніх дегустаційних змаганнях, проведених в Москві цієї зими, місцева партія любителів пива віддала перше місце оболонському «Бергу», який відтіснив датський «Тюборг». Ще один київський сорт — «Отто» зайняв перше місце.

— За рахунок експорту, — розповідає директор акціонерного товариства Олександр Слободян, — ми модернізуємо виробництво, щоб підвищити якість. Адже більше 50 % проводольчої продукції в столиці — імпорт. Тому потрібно бути готовим до жорсткої конкуренції на внутрішньому ринку в майбутньому. Покращити якість можна лише за рахунок імпортного устаткування — сучасне вітчизняне помітно відстає від закордонного. Тому компанія придбала нову італійську фільтраційну систему, нові лінії по розливу пива у пляшки, також впровадила тару менших розмірів, яка узгоджена з стандартом на пивний склопосуд у більшості західних країн.

«Оболоні» замовлень на продукцію хоч відбавляй. Але фізично підприємство вже не в змозі задовольнити нинішній попит.

Зараз пиво варять в Україні раз в 5 менше, ніж в середньому по Європі. До того ж виробники наштовхуються на труднощі при експорті.

На думку директора АТ «Оболонь» Олександра Слободяна, на пивну галузь можна робити ставку як на конкурентоздатну на зовнішньому ринку. Для цього є усі передумови — сприятливий клімат, чорноземи, свій хміль, пивоварний ячмінь. Від держави вимагається всього лише посприяти виробникам пива чи хоча б не заважати їм.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Сподіваємось на порозуміння

У день річниці Чорнобильської трагедії просимо вас виявити милосердя і подати одноразову посильну допомогу нашій молодій організації.

У нашому районі 1994 року створено громадську організацію «Спілка інвалідів Чорнобиля Ленінградського району Києва». Основним завданням цієї організації є подання допомоги інвалідам, захворювання яких пов'язані з ліквідацією аварії на Чорнобильській АЕС. З цією метою відкрито розрахунковий рахунок № 700109, МФО 322409 у Київському регіональному відділенні АК УБ «Відродження» Києва. Ці кошти необхідні для утримання і надання необхідної медичної допомоги інвалідам I і II груп, прикутим до ліжка, а таких у районі налічується на сьогоднішній день понад 500 чоловік.

Наперед вдячні від імені наших інвалідів.

Голова С. П. КРАСИЛЬНИКОВ.

Проблеми армії

Ракети не літатимуть,



але подолянам від того не спокійніше

У РАМКАХ домовленостей про стратегічні ядерні озброєння у Хмельницькому відбулася україно-американська конференція двох оборонних відомств із питань ліквідації 43-ї ракетної армії.

Сьогодні представники Пентагону, ядерного агентства США з особливою поспішністю прагнуть «роздягнути» Збройні Сили України, зняти з бойового чергування ракети, які не піддаються в польоті службам спостереження НАТО. Ця, поки що недосяжна для Штатів, новинка не дає спокою амбіційному Пентагону.

У даному питанні авральна штурмівщина може обернутися для подолян непрогнозованою трагедією. Загроза підстерігає нас не так у перенасиченні складів ядерними боєзапасами, як у попутніх проблемах — транспортуванні, зберіганні та утилізації ракетного палива. Для зняття боєголовки не треба великої мудрості й багато коштів, тим більше, що їх забиратиме Росія. А що робити з тисячами тонн радіоактивної рідини? Адже фінансова скрута не дозволяє нині навіть належно організувати безпечну доставку палива з лісової шахти до Богдановецьких складів, де і так вже все тримається на соломинці.

На початку минулого року посол США, приїхавши до Хмельницького, щоб покласти першу цеглину при закладенні будівництва містечка військовиків, обіцяв Україні допомогу на ядерне роззброєння в кілька десятків мільйонів доларів. А фактичні витрати — навіть без вартості унікальних техніки й споруд — обчислюються трильйонами. На тих самих урочистостях наш міністр оборони пан Шмаров гордо сказав журналістам на прес-конференції, що оту левову частку витрат на ядерне роззброєння візьме на себе Україна. Цікаво тільки, з якої дірявої кишені вона дістане того заповітного бублика? А чи не вигідніше було б Україні укласти військовий союз на зразок Варшавського Договору з Росією і перемістити всі оті ракети й устаткування до останнього цвяшка на Курильські острови й у компенсацію отримати нафту та газ?

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницький.

Караул!

Чи допоможуть 100 міліціонерів?

Місцева преса оприлюднила статистику, яка прозвучала на черговому засіданні колегії УМВС України в Рівненській області. Цифри такі разючі, що просто моторошно стає.

За два місяці цього року кількість кримінальних злочинів по лінії карного розшуку зросла на 93,3 відсотка, злочинів економічних — на 47,8 відсотка.

Але то ще не все. Погляньмо лише на показники у розрізі «спеціалізації». Якщо кількість крадіжок особистого майна зросла майже на 80 відсотків, то випадків завдання тілесних ушкоджень та незаконного зберігання зброї — у два рази, угонів автотранспорту — утроє, пограбувань — у вісім, шахрайства — у 20 (!) разів.

Отже, на засіданні колегії було що аналізувати, була причина сушити голову, як поліпшити криміногенну обстановку в обласному центрі (а саме в ньому розглядалася). Охоронцям правопорядку трохи додало ентузіазму недавнє рішення Рівненської міської управи виділити кошти на утримання додаткових 100 працівників міліції.

Чи вдасться новій «сотні» поліпшити справи?

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Рятуючи інших, сам згорів...

З початку цього року на Волині сталося 117 пожеж, з них 25 — у Луцьку. Від вогню загинуло 10 чоловік.

Нещодавно вночі на території Луцького тролейбусного управління загорілося приміщення будівельної дільниці, куди перед цим зайшло двоє чоловіків. Серед тих, хто збігся на пожежу, був і водій управління Микола Богульський. З палаючого будинку винесли сонного Олександра Мельника, який працював тут маляром. За свідченням сторожа, в будинку мала бути бути ще одна людина, рятувати яку й кинувся Микола Богульський. Тільки з вогню він... не повернувся. Як пізніше стало відомо, в цьому приміщенні нікого з людей не було. А врятований Олександр Мельник пояснив, що перед цим вони випивали, палили... Більше він не пам'ятає нічого. Така трагедія. У Миколи Богульського залишилися сиротами троє малих дітей.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Кордон

До Ростова так просто не поїдеш

НАЙБЛИЖЧИМ часом голова Донецької облради Володимир Щербань має намір зустрітися з керівництвом Ростовської області (Російська Федерація) для з'ясування обстановки на україно-російському кордоні.

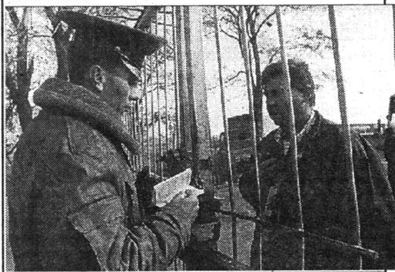
Як повідомили в прес-службі Донецької облради, ростовські власті в односторонньому порядку ухвалили ряд документів, що посилюють контроль на україно-російському кордоні. Зокрема, визначено, що підставою для в'їзду в Ростовську область громадян республік колишнього СРСР та осіб без громадянства з метою тимчасового перебування є запрошення на в'їзд в область. Встановлюється також порядок оформлення запрошень.

Постанова адміністрації Ростовської області «Про встановлення прикордонної зони на кордоні Росії та України у межах Ростовської області і впровадження прикордонного режиму» визначає 5-кілометрову прикордонну зону з переліком населених пунктів, що входять до неї, а також осіб, які мають право на перебування в цій зоні, повідомили в Донецькій облраді.

З російських громадян, які перебувають на території області на власному транспорті, стягується плата розміром від 10 % до 20 % мінімальної зарплати в Росії.

Коментуючи на прохання кореспондента «Інтерфакс-Україна» обстановку на україно-російському кордоні, командир контрольно-пропускного пункту Іловайськ (Донецька область) майор Василь Перегуда заявив, що рішення ростовських властей аж ніяк не вплинуло на роботу українських прикордонників.

За його словами, заходів у відповідь прикордонні служби України уживати не будуть. Більше того, на думку майора Перегуди, посилення російськими властями контролю за міграційними процесами «побічно» полегшує працю українських прикордонників. «Люди стали більш дисципліновані та мають при виїзді паспорти», — заявив він.



Прокуратура

Під замком закону — міліціонери-злодії

ПРОКУРАТУРА Тернопільської області розкрила й затримала злочинну групу з восьми осіб, до якої входило і п'ять працівників тамтешньої міліції.

Банда протягом довгого часу орудувала на автомагістралях Західної України. Після закінчення роботи виродки сідали у власні автомобілі й заступали на «другу зміну». Виїжджаючи за місто, брали «голосуючих» подолянок. Дівчата сідали до молодиків у міліцейській формі навіть без тіні страху про свою безпеку. Тож, використовуючи довіру, злочинці без клопотів заїжджали в безлюдні місця й грабували та гвалтували мандрівниць. А котра була особливо впертою — платила за непокірливість життям. Слідство «зареєструвало» за групою негідників вже 18 злочинів.

Оперативно-слідча робота триває. Водночас прокуратура викрила і юродивого маньяка, який згвалтував, а потім вбив вісім жінок похилого віку.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Тернопіль.

Право

Ідея побудови правової держави за умов економічної кризи — утопічна

УКРАЇНСЬКИЙ соціум живе в епоху великих змін. Нині реформ зазнають всі суспільні інститути. Процес оновлення торкнувся і правової системи. Про це інтерв'ю нашого кореспондента з заступником міністра юстиції України Миколою Івановичем ХАНДУРІНИМ.

— Миколо Івановичу, чи можливо в умовах економічної кризи, в якій перебуває наша країна, побудувати правову державу?

— Чесно скажу — не можна. Підвалинами будь-якої правової держави є громадянське суспільство. А у нас на сьогоднішній день 5 відсотків становить так звана еліта, 10 — середній клас і понад 70 відсотків наших співгромадян живуть за межею бідності. Якщо не буде економічного базису, не будe й передумов для формування соціально-класової основи (середнього класу). За умов такої різкої майнової нерівності зростатиме злочинність і процвітатиме правовий нігілізм.

— Які підвалини закладаються у нову систему права? Реформа «третьої влади» відбуватиметься строго за західним взірцем чи буде враховано місцеві особливості?

— При формуванні правової системи ми користуємося досвідом передових європейських держав.

Та це не означає, що ми сліпо копіюватимемо західне законодавство. Не слід забувати і про вітчизняний досвід у сфері юриспруденції, про менталітет українського народу. В Україні досить сильна правнича школа, і цей потенціал необхідно зберегти. У даному разі правова система може вийти багатша, ніж у ряді західних країн. Адже система права — консервативна за своєю природою. Україна має чудову нагоду, враховуючи світовий досвід, уникнути цієї закостенілості при формуванні вітчизняної правової бази.

— Які головні новаторські ідеї лягли в основу проектів Цивільного кодексу і судово-правової реформи, розроблених Міністерством юстиції?

— Створення спеціального слідчого комітету чи департаменту у складі Мінюсту. Слідчий має бути самостійним і незалежним.

Згідно з новою концепцією судово-правової системи виправні заклади плануємо передати до відомства Міністерства юстиції України. Тим самим ми розвантажимо трохи МВС. Адже його основне завдання — оперативно-розшукова діяльність, боротьба з організованою злочинністю і підтримання громадського порядку. Однак дві третини його працівників обслуговують протипожежну службу, систему ОВІР, ЗАГСи тощо. Це відволікає їх від основної діяльності.

Якщо парламент схвалить нашу концепцію судово-правової системи, будемо приймати кардинальні рішення. Вже розроблено новий виправно-трудовий кодекс.

Що ж до Цивільного кодексу, чи, як його ще називають, «нової економічної конституції», то він має чітко виражений ринковий характер. У його концепції надаються пріоритети громадянинові як суб'єктові права, а не державі-монополісту. Завдання ЦК — відкрити простір новим виробничим відносинам. Але поки не буде прийнято Конституцію і Закон про владу, запускати його в життя не має сенсу.

— Наслідуючи західний передовий досвід, чи не збираєтесь ви запроваджувати суд присяжних?

— Збираємось. Але вважаємо, що він має розглядати справи, що передбачають кару на смерть чи довічне ув'язнення.

Ольга ВАУЛІНА.

На початку тижня

НЕ ЛЯКАЙТЕ ЛЯКАНОГО

У Великодні дні Президент України Леонід Кучма повідомив про свій намір бути присутнім на параді Перемоги у Києві, а не в Москві, аргументувавши свою позицію так: якщо у святкові дні я буду не зі своїм народом, то він мене не зрозуміє. 9 травня у другій половині дня Л. Кучма побуває у білокам'яній: покладе вінок на могилу Невідомого солдата.

Можливо, таке рішення Президент України прийняв уже давно, але з огляду на останню заяву міністра закордонних справ РФ Андрія Козирева, який припускає можливість застосування «прямої збройної сили для захисту співвітчизників за кордоном», не в останню чергу маючи на увазі кримчан, дехто розцінив дії Л. Кучми як завуальований протест.

Своє ставлення до заяви глави МЗС РФ висловив у понеділок на брифінгу і міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко, який нагадав, що Росія, так само як і Україна, є членом ООН. Отож держави повинні дотримуватися статуту Організації. А статут відкидає розв'язання спірних питань збройним шляхом.

Більш категоричним в оцінці був виконувач обов'язків Прем'єр-міністра Євген Марчук, який вважає, що подібні залякування з боку ядерної держави, яка на саміті в Будапешті поставила свій підпис під документом, що гарантує безпеку Україні, повинні стати предметом розгляду міжнародних структур.

Отож, хоч у Великодні дні і прийнято вибачати образи, цю Україна, здається, проковтнути не бажає. І, схоже, українська сторона вважає, що питання ще не вичерпане.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Маємо європейський інтерес: міцна дружба і співпраця

Державний візит Президента України Леоніда Кучми до Чеської Республіки

НА ЗАПРОШЕННЯ Президента Чеської Республіки Вацлава Гавела 25 — 26 квітня в Празі з першим державним візитом перебуває Президент України Леонід Кучма. Програмою передбачено зустрічі й переговори із Президентом, Прем'єр-міністром ЧР. За підсумками переговорів плановано підписання міждержавного Договору про дружні відносини та співробітництво, парафованого в березні 1994 року. Відносини з ЧР формувалися в контексті відносин України з Чехословаччиною, яка протягом багатьох десятиріч була одним із головних партнерів колишнього СРСР.

Після утворення незалежних України та Чехії ці відносини активізувалися й набули нової якості. Геополітичне становище наших країн зумовлює наявність спільних «європейських інтересів». Україна перша серед інших держав світу визнала державну незалежність ЧР і встановила з нею дипломатичні зв'язки на рівні посольств.



Прага. Вацлавська площа.

У червні 1993 року в Києві перебувала делегація Чехії. Під час візиту проведено роботу з підготовки проекту Договору про добросусідство, дружні відносини та співробітництво, обговорювали питання правонаступництва. У вересні 1993 року в ході візиту до Праги першого заступника міністра закордонних справ України обговорено широке коло питань двостороннього співробітництва та підписано Протокол про консультації між МЗС.

У жовтні 1993 року в Німеччині під час «Форуму Бартельсмана» відбулася зустріч Президента України з Прем'єр-міністром ЧР, а в листопаді 1993 року Чехію відвідав з візитом Голова ВР України. У березні 1994 року відбувся офіційний візит до ЧР міністра закордонних справ України, у ході якого парафовано міждержавний договір, а також підписано міжурядові угоди про торгово-економічні зв'язки та науково-технічне співробітництво і про сприяння та взаємний захист інвестицій.

У жовтні 1994 року в Празі відбулися двосторонні політичні консультації на рівні експертів МЗС України і ЧР, під час яких обговорено питання розвитку двосторонніх відносин та більш активної взаємодії країн у міжнародних організаціях. У грудні 1994 року в Будапешті в ході саміту НБСЄ відбулася зустріч президентів України та ЧР, де обговорювали питання двостороннього та багатостороннього співробітництва. 19—20 грудня 1994 року в Україні з робочим візитом побував міністр економічної конкуренції ЧР. Підписано Угоду про співробітництво між Антимонопольним комітетом України та Міністерством економічної конкуренції Чехії. У січні в Празі перебувала урядова делегація України, очолювана заступником міністра економіки. Погоджено програму надання технічної допомоги Україні з боку ЧР, яку має затвердити чеський уряд.

Віген САРКІСЯН, «Голос України» (з Єревана)

Президент радить. Святі отці обирають

ПАРЛАМЕНТСЬКІ вибори у Вірменії відбудуться 5 липня. А от вибори католикоса вже позаду.



Протягом двох днів у першопрестольному Ечміадзіні тривав вищий церковний собор, на якому 390 делегатів із 28 країн світу обрали сто тридцять першого католикоса всіх вірмен кілікійського патріарха католикоса Гарегіна II. Вибори католикоса переросли рамки внутрішньоцерковного питання й стали загальнонаціональним завданням. Вірменська апостольська церква в усі часи відігравала істотну роль в історії своєї країни, а протягом практично 6 сторіч, коли вірмени були позбавлені національної державності, церква, бувши духовним пастирем, змушена була взяти на себе функцію світської влади.

Протягом усієї своєї 1700-річної історії на престол католикоса обиралися найгідніші з духовних пастирів. І на цей раз на престол претендували глава Араратської патріаршої єпархії архієпископ Гарегін, глава Карабахської єпархії єпископ Паргев, глава Нью-Йоркської єпархії архієпископ Хажак. Канон не передбачав передвиборчу кампанію, але дискусії навколо кандидатів велися різноманітними способами. Так, Президент Вірменії за місяць до виборів заявив, що, на його погляд, за своєю богословською освіченістю, ерудицією у вірменознавстві, дипломатичними здібностями найбільш гідним кандидатом є католикос Гарегін II. Окрім особистих симпатій вибір Президента мав і іншу мотивацію, бо в такому разі буде відновлено єдність духовенства Вірменської апостольської церкви, ще більше зміцніють зв'язки Вірменії з діаспорою.

Увечері другого дня церковного собору після другого туру голосування католикосом усіх вірмен було обрано Гарегіна II. Його не буде посвячено у католикоси, бо він має цей сан, лише віднині він іменуватиметься Гарегіном I. Йому 58 років, народився у Сирії. Освіту здобув у Сирії й Оксфордському університеті. Гарегін I свій перший візит зробив до Президента Левона Тер-Петросяна.

Католикос Гарегін II

Несподіваний лист

«Передайте привіт Італії...»

Я ОДЕРЖАЛА листа. З Канева. Від ветерана Великої Вітчизняної війни Василя Федоровича Дегтяренка, який, крім усього іншого, вітав з «50-річчям Дорогої Перемоги». Він так і написав — із заголовної літери. А в сторінкочці тексту вмістилася доля — усе людське життя. Яке ж воно було!

Вчитайтеся і ви, шановні читачі, у рядки цієї долі...

«Шановна Валентино Вікторівно! Я передплачую газету «Голос України» і читаю її міжнародні новини — мені подобається, тому й звертаюся до вас.

Справа в тому, що я — колишній гарібальдієць, брав участь у визволенні Венеції 25 квітня 1945 року. Нас було шестеро українців, і ми працювали в порту Венеції. Нині в живих залишився тільки я...

Знаєте, я маю документ, виданий 17 травня 1945 року, на право проживання в цьому місті. А в книзі В.Аузізіо «Іменем італійського народу» надруковане фото, на якому — я і мої побратими.

Під час війни в Італії в партизанських загонах воювали з фашистами п'ять тисяч радянських людей, 400 з них загинули.

А після війни я повернувся і на Батьківщину, і на батьківщині через Колиму — знаєте, як тоді було... Відбував каторгу там разом з іншими «ворогами народу» і «зрадниками». Я знаю, що в Києві є посольство Італії, асоціація «Італія — Україна», Товариство дружби «Україна — Італія». То прошу вас: у зв'язку з 50-річчям визволення Венеції передайте привіт Італії...»



Вельмишановний Василю Федоровичу! Я не знаю, як передати від вас привіт Італії, тому роблю це ось так.

З повагою
Валентина ПИСАНСЬКА.

Хроніка. Факти. Події

● *Париж*

Клуб розширюється. Та АЕС кращими не стають

Вірменія і Китай стали новими членами Всесвітньої асоціації ядерних операторів (ВАЯО). На конференції асоціації, що відбулася у французькій столиці, представники цих країн підписали Хартію ВАЯО. Цю організацію було створено 1989 року, вона об'єднує практично всі компанії світу, що виробляють атомну енергію. Після вступу до ВАЯО Казахстану, на що очікують незабаром, асоціація об'єднає всіх, хто має АЕС.

● *Вашингтон*

Хоч би що казали, а підхід залишився таким самим

Будь-яке рішення щодо розширення НАТО прийматимуть «з великою увагою, обачністю і обережністю», але підхід США «не зазнав жодних змін». Про це заявив держсекретар США Уоррен Кристофер перед початком переговорів з міністром закордонних справ Польщі Владиславом Бартошевським. Глава американської дипломатії зазначив, що протести з боку Росії зовсім не змінили підходу США до процесу розширення НАТО.

● *Токіо*

Проповідники створювали смертоносну зброю

Не виключено, що релігійна секта «АУМ синрикійо», котру підозрюють в причетності до «заринової атаки» в токійському метро, яка стала причиною смерті 12 осіб, створювала вірусну зброю. Таке переконання у слідчих японської поліції з'явилося в результаті вивчення матеріалів, що потрапили у їхнє розпорядження.

● *Нью-Йорк*

Що відповість опозиція

Ми чекаємо на відповідь таджицької опозиції щодо пропозиції про продовження припинення вогню після 26 квітня задля продовження своєї миротворчої місії у Таджикистані. Про це заявив офіційний представник Генерального секретаря ООН Джо Сіллс. «Ми можемо підтвердити, — сказав він, — що уряд Таджикистану погодився на продовження припинення вогню після 26 квітня».

● *Загреб*

Може втрутитися й поліція

Коли війська Сербської Країни і «блакитні каски» не знімуть блокаду з автотраси Загреб—Ліповац, це зроблять спецпідрозділи хорватської поліції. Такий ультиматум глава канцелярії хорватського Президента Х. Шаринич поставив спецпредставникові Генерального секретаря ООН Ясусі Акасі і командуванню сил ООН у Хорватії.

● *Тель-Авів*

Перемогу офіційно відзначатимуть і на святих землях

Вперше в історії Ізраїлю цього року День Перемоги відзначатимуть як офіційне всенародне свято. Це, як заявив на прес-конференції міністр у справах абсорбції іммігрантів Яір Цабан, стане символом визнання ізраїльським суспільством неоціненного внеску євреїв і всіх інших народів світу в розгром німецького нацизму.

За повідомленнями власкорів «ГУ» і зарубіжних інформагентств.

Про що говорять

А на коні — третій

Схоже, із закінченням передвиборчої кампанії у Франції сенсації не вичерпалися. І найбільшу з них підготували самі вибори. Несподівано для французів до другого туру пройшов кандидат від соціалістів (правлячої нині партії) Ліонель Жоспен, який, хоч і йшов за попередніми опитуваннями на третьому місці, набрав найбільшу кількість голосів — 15 відсотків. А також мер Парижа Жак Ширак, який до останнього часу тримав першість, отож мав найбільше шансів на перемогу. Прем'єр-міністр Едуард Балладюр, який ще три місяці тому був безсумнівним лідером, взагалі опинився поза грою. Тепер, очевидно, він втратить і своє крісло. Хоч би хто здобув перемогу на виборах, він не захоче бачити у прем'єрах конкурента.

У черговий раз підтвердилася істина: коли партія розколюється (Об'єднання на підтримку республіки), цим користуються інші партії. Двоє її висуванців, Ширак і Балладюр, розділили поміж себе голоси, що дало змогу Жоспену вийти переможцем, принаймні у першому турі. Очікують, що ОПР об'єднає свої зусилля хоча б у другому турі, і Ширак таки очолить країну. Але, як ви самі розумієте, у Франції нині досить непогана атмосфера для сенсацій будь-яких масштабів.

ХТО ЗАХИСТИТЬ ФЕРМЕРА?

У РОЗВИТКУ фермерського руху на Вінниччині багато проблем — значно більше, аніж у першого конкурента фермера на селі — колективного сільгосппідприємства. Останнє, звичайно, також не може похвалитись особливою прихильністю держави за надійною правовою базою захисту власних інтересів — його також безсоромно обдирають і обманюють. І все ж створена за багато років матеріально-технічна база КСП змушує фермера частогусто ставати прохачем-жебраком. А відтак проголошена чинним законодавством декларація про рівність усіх форм власності в реальному житті лопається, як мильна бульбашка. Закон про селянське (фермерське) господарство владні структури нехтують, намагаються притиснути фермера, відбити в нього бажання стати повноправним господарем на землі. А втім, надамо слово самим фермерам.

Володимир **ДИШКАНТ**: Хоча загалом фермерський рух міцнішає, у Липовецькому районі виділення земель для самостійного господарювання значно скоротилось, отож кількість фермерських господарств зменшилась. Владні структури часто нехтують закон. За останніх півроку не було жодного засідання конкурсної комісії, яка б мала розглядати заяви фермерів. Зате з'являються фермери, так би мовити, підпільні.

Ними стають голови колгоспів, сільських Рад, інші керівники. Один такий факт сплив на поверхню, ним зараз займаються слідчі органи: голова КСП продав на хлібоприймальне підприємство 36, а його колега із сільради — 35 тонн зерна, одержавши за це гроші готівкою. Де, постає запитання, вони його взяли? На городі в себе зростили?

Фермерам дуже потрібні прокатні пункти техніки, ремонтні підприємства. Звернулись в місцевий «Агромаш», де майстерні стоять майже порожні, а люди сидять без роботи. Проте нас туди не пускають: де хочете, кажуть, там і ремонтуйте.

А хіба краще поставлена справа з наданням кредитів? Жодне фермерське господарство не отримало їх під 30 відсотків, як, наприклад, колгоспи, хоча ми такі самі товаровиробники. У Липовцях уже починаються погроми техніки, будівель фермерів, але звертання до правоохоронних органів не дають результатів.

Іван **ЗУБЧЕНКО**: Не знаю, чи є в Україні ще такий район, де б фермерські господарства були в такому жалюгідному стані, як у нас на Ямпільщині. Хоча б такий факт: в середньому по області на одне фермерське господарство припадає 21 гектар землі, а в нашому районі — лише 7. Мені особисто виділили тільки 2,5 гектара землі — чи можу я на такому клаптику розігнатися, дотримати нормальної сівозміни? Крім того, виділені нам землі найгірші за кадастровою оцінкою, далеко від житла, страшенно забур'янені. Немає нічого дивного, що сьогодні мало не всі наші фермери зазнають збитків.

Іван **МАРТИНЮК**: У сільгосппідприємствах за оренду техніки нам «загинають» такі ціни, що руки опускаються. Так, за годину користування комбайном треба заплатити декілька мільйонів карбованців. Керівники КСП стали на таку позицію: хай краще техніка простоює, іржавіє, але щоб фермери нею не користувалися. Чому? Раніше нас називали дурнями, сміялися, мовляв, куди ви, хлопці, лізете, нічого у вас з цієї затії не вийде. А тепер, коли побачили, що справжній господар може і на поганих землях мати рясний урожай, керівництво колгоспів захвилювалось, нас почали боятись як конкурентів. От і формують у селян негативне ставлення до нас, намагаються зіштовхнути, так би мовити, лобами. Відчувається, що в людей наростають проти фермерів неприязнь, злоба. І цьому потурають владні структури на місцях.

Валерій **КАРАЧИНСЬКИЙ**: За освітою я економіст. Довелося свого часу попрацювати головою і колгоспу, і сільради. А коли захотів стати фермером, на конкурсній комісії Немирівського району мені відмовили в наданні землі. Причина смішна: мовляв, у мене немає прав на водіння трактора. Воістину живемо ми в країні абсурдів. І все ж фермери повинні сміливіше відстоювати свої інтереси, згуртовуватись не лише матеріально, а й політично. Як пояснити той факт, що ні в обласній Раді, ні у Верховній, а тим паче на місцях немає жодного депутата-фермера? Настав час сказати, що фермери — це сила, з якою слід рахуватись.

У кожному з цих монологів фермерів — гірка правда нашого сьогодення. Отож хочеться зауважити обласній Раді: саме від неї фермери чекають не порожніх обіцянок, а матеріальної і моральної підтримки. Остання має полягати у зменшенні напруженості, яка наростає в середовищі селян у ставленні до фермерів і фермерства в цілому. Адже попри все, воно міцнішає, шириться, і цей потяг людей до землі не зупинити — хіба що, не дай Боже, вдатися до нових репресій. А тому треба докласти зусиль, аби наші фермери приносили державі такі ж блага, як в усьому цивілізованому світі.

Вінницька область.

Володимир ТИМЧИШИН,
журналіст

ГРОШІ НА ЗЕМЛІ НЕ ВАЛЯЮТЬСЯ

В ОНИ з неї добуваються — це добре засвоїли трудівники колективного сільгосппідприємства «Зоря» Луцького району на Волині.

Навколо тільки й розмов: на селі всілякі негаразди, зменшення виробництва, інфляція, борги. А в «Зорі» — спокій і впевненість. Не без того, що хтось і ображений, але середній заробіток трудівника за місяць торік становив понад три мільйони карбованців, і сюди ще додайте по кілька мільйонів додаткової оплати, тринадцятої, «оздоровчі». Пенсіонери тільки дивідендів отримали по 5 — 7 мільйонів. Ветеранам, вдовам, одиноким літнім видали «за так» по мішку борошна, по 25 кілограмів цукру. Школі та дитсадку виділяються харчі — що безкоштовно, а що — за собівартістю. Утримує «Зоря» фізіотерапевтичний і зуболікарський кабінети. Пенсіонерам виділяє транспорт. Будує, як на ці часи, чимало: житлові будинки (14 — здано, 10 — споруджується), фермські приміщення, водопровід, шляхи. Одне слово, живуть по-людськи...

То що — тут якісь особливі умови, дотації звідкись надходять?

— Ні, все — своєю працею, — розповідає голова КСП Анатолій Никонюк. — Ми ніде ні карбованця у кредит не брали, дотацій не отримували. Просто намагаємося взяти якомога більше від землі, а зиск прагнемо мати буквально з усього.

Дбають тут про родючість землі, отож зернові дають по півсотні і більше центнерів з гектара. Торік продали 600 тонн продовольчої пшениці, за яку отримали підвищену плату. Реалізували 240 тонн високоякісного м'яса — то добрий додаток до колективної каси. Прирости на відгодівлі худоби — 600 і більше грамів, а значить, вигода чимала. Взялись і виростили на насіння конюшину, а кожен центнер його коштує 20 мільйонів карбованців. Отож кілька сот мільйонів теж поповнили касу.

Ще один «секрет» успіху — думати і дбати про день завтрашній. У КСП нині в розпалі весняно-польові роботи. Вчасно підживлені озимі, площі під кукурудзу і буряки, і проблем із добривами не було — їх заготовили завчасно. Ніяких ускладнень із бензином та дизельним пальним. Більше того, запаси їх такі, що вистачить на жнива та осінньо-збиральну кампанію.

І так у всьому: дбайливість, господарський підхід, турбота про вигоду, прибуток.

— Гроші, я вам скажу, на землі не валяються, — говорить Анатолій Никонюк. І додає, перефразовуючи відомий вислів: — Взяти їх у неї — наше завдання.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.



Завітав нещодавно до Харківського масиву столиці України. А там саме в розпалі ярмарок. І чого тільки не продавали... Але мою увагу привернули двоє симпатичних сільських людей, які так завзято припрошували купити у них саджанці прекрасних троянд «Софі Лорен» і «Ред Куїн», що я аж пожалкував, що не маю при собі грошей. А ярмарчанами виявилося подружжя пенсіонерів-садівників — Гаврило Сергійович та Людмила Йосипівна Бадешки з села Осокорків, що поблизу Києва. Вони переконані — троянд треба садити побільше, тоді й життя наше буде красивіше...

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

ЗОЛОТЕ У КУРОЧКИ НЕ ЛИШЕ ЯЄЧКО...

***ЦЕ ДОВЕЛИ** радгосп «Ювілейний» та фінансово-виробнича компанія «Гермес-Славутич», що на Дніпропетровщині, поєднавши зусилля у розвитку птахівництва.*

Спочатку про «Ювілейний». Це один з найпотужніших птахорадгоспів в області, який раніше щороку вирощував мінімум півтора мільйона штук бройлерів. Разом вони «тягнули» більш як на шість з половиною тисяч тонн пташиного м'яса. Звичайно, зараз навздогін можна дорікати, що раніше лиш накидом у ящиках відправляли сяктак обпатрану, непотрошену «синю птицю», не переобтяжуючи себе бодай якоюсь переробкою продукції. Але ж тепер і того не стає, що було.

Ще б трохи, і тридцять три пристойно обладнаних пташники, здавалося, спорожніють назавжди. Катма кормів, бо потрібні дефіцитні білкові і мінеральні добавки. А якщо й дістанеш, то втридорога. Або таке: хоч в області й є суміжник, який забезпечує інкубаційними яйцями, та в нього свої негаразди, з племінним поголів'ям теж проблеми. А електрообігрів, а дизпаливо?

— Дійшло до того, — розповідає директор радгоспу Василь Пушко, — що ми просто мусили зупинити виробництво.

Відродженню його сприяв «Гермес-Славутич». Його президент Юрій Гнєздилов насамперед нагадує, що це — акціонерне товариство, серед засновників якого чимало й колгоспів та радгоспів, інших агропромислових підприємств. Минулого року фінансово-виробнича компанія «Гермес-Славутич» доклала багато зусиль, аби забезпечити селян пально-мастильними матеріалами. Але хіба цього досить? Фінансова підтримка — то ще не все. Потрібно було організувати виробництво по-новому.

Отож «Гермес-Славутич» спільно з птахорадгоспом обладнали консервний цех. Набрали людей, з якими по-справжньому почали займатися бізнесом. Цікавий момент. Директор «Ювілейного» Василь Пушко зізнався: він анітрохи не вагався, співробітничати з «комерційною» структурою чи ні. Знав, що в час ринкових перетворень не уникнути акціонування і його господарству. І перша лінія по випуску м'ясних консервів продуктивністю чотири тисячі банок за зміну була тільки початком.

Гадаєте, директор розраховує винятково на елементарне нарощення виробництва? Можна, звичайно, зупинитись лише на пастеризованих курчатах у власному соку, які зараз випускає консервний завод. І звісно, зайвими не будуть, якщо ставатиме їх все більше. Але ж можна виготовляти курятину з кашею з гречки чи рису, а також філе, паштети, пельмені, ковбаси, сосиски, копчення, тушонку, набори потрохів або окремо упаковувати ніжки, гребені, серця — всього не перелічити. Хіба ми не можемо добитися того, щоб зарубіжні супермаркети поблідли перед нашими суперунівермагами? Скажете, жарти? Хто вірить у свій народ і дійсно працює на майбутнє України, той так не подумає...

— У нас для цього є і техніка, і технології, і вміння людей, — запевняє Василь Іванович. — База, якою володіємо, спроможна забезпечити розмаїту переробку не менше восьми тисяч тонн пташиного м'яса на рік. А он і холодильні камери уже змонтовано. А хіба не можемо переробляти пух-перо, виготовляти м'які подушки? Чи, даруйте, переробляти курячий послід — незамінне органічне добриво для дач?..

Я ж дивився на Василя Івановича і починав розуміти, що переді мною зовсім інший директор, ніж той, яким він був ще, може, півроку тому. Він стає самостійним господарем на своїй землі, у своєму господарстві. І люди, які працювали в консервному цеху, вловимо відрізнялися від «рядових» колгоспників — гордістю, усвідомленням своєї «оригінальності», передчуттям дійсно кращого майбутнього.

— Хоч би як це тлумачили, — сказав мені голова П'ятихатської районної Ради В'ячеслав Сторожко, — а досі держава намагалася тільки якомога більше здерти з селян, обдурити їх. То добре, що з'являються нарешті фірми й компанії, котрі ладні порівну витрачати, аби кожен потім мав користь. Виграють же усі наші люди.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

ГУЧНИЙ ЧОРНОБИЛЬ У ТИХИХ РОЗМОВАХ

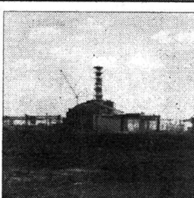
СТАВЛЯЧИ перед собою питання про постчорнобильське життя, не знаходжу відповіді, пройнятої жахом і відчуттям біди. Видно, просто пощастило. Не припекло, не дістало.

Тієї весни 86-го з дітьми прилетіла додому до Києва і якось вельми бадьоро переконувала маму, що коли вже сталося, сім'я має бути в гурті. Гинути, так разом.

Ясно, що у загибель зовсім не вірилося. Анекдоти про радіацію сприймали охочіше рекомендацій з безпеки. В анекдотах тих було більше логіки й сенсу. Вони дихали сміливістю, нехай дурною, легковажною, проте нині вже ясно, що рятівною.

Лячно подумати, що з усіма нами було б, якби ми усвідомили тоді повною мірою те, що сталося. Розумію це тільки тепер. І коротка розмова з випадковими загалом співрозмовниками на невипадкову тему лише підтверджує мої здогади.

Анатолій РАБЧЕВСЬКИЙ, службовець агрофірми: «Я тоді до пуття не розумів, що ж сталося. Пам'ятаю лише такий момент. Мене як старшокласника-активіста збиралися нагородити путівкою до республіканського піонерського табору. Проте влітку 86-го року повезли тільки чорнобильських дітей, і я до табору не потрапив. А дуже хотів, і було прикро. От таке відчуття «чорнобильської біди».



Ніхто з близьких, моїх рідних у зоні ураження не мешкав, ніхто серед знайомих у Чорнобилі не був, тож про все це в мене було невиразне уявлення. По-справжньому усвідомив, що таке Чорнобиль, коли познайомився зі своєю майбутньою дружиною. Її батько півроку був там ліквідатором. Здоровий, міцний чоловік, ніколи ні на що не хворів, а помер у 39 років. І от це горе, психологічна обстановка у сім'ї примусили мене усвідомити глибину трагедії.

Якоюсь мірою і доля моя після розуміння цього лиха змінилася. Я навчався в університеті, збирався залишатися в Києві, бо тут запропонували добру роботу. Проте потім таки поїхав. Хоч би що там казали, а Чорнобиль — поруч, і не хочу ризикувати здоров'ям своїх дітей.

Нині, коли всі живуть на межі фінансових можливостей, ледве зводять кінці з кінцями, усім, гадаю, ясно, скільки ще й коштів «висмоктує» ця катастрофа. Кожний віддає 14 відсотків від зарплатні на ліквідацію наслідків Чорнобиля. А масштаби наслідків, я вважаю, ніхто на сьогодні навіть не визначив. Визначити це неможливо. І якщо ми виявилися не в змозі контролювати вихід такої енергії, то, отже, питання наслідків такої аварії має бути не внутрідержавним, а загальнолюдським. Я кажу про спеціальну, наддержавну структуру миттєвого реагування і жорсткого контролю».

Микола МАРТИНОВ, колишній військовий: «26 квітня 1986 року я повертався з відрядження і саме пролітав над територією ЧАЕС. Виразно було видно неприродне сяйво, ореол іонізації атмосфери. А оскільки я за родом служби мав найбезпосередніше відношення до ядерних боєприпасів, відразу зрозумів: на землі щось сталося. Щось жахливе.

Зовнішні ознаки були подібні до тих, що їх доводилося спостерігати на полігонах у Семипалатинську, Тоцьку. А тут ось воно — поруч, удома! Моторошне відчуття.

Приземлилися і нічого зрозуміти не можемо. Повідомлень жодних, розмов також. Шифровки почали надходити тільки через два дні. Дуже багато шифровок, для обмеженого кола осіб — військових, партійних, радянських працівників. Той, хто розумів, що сталося і чим це загрожує, той вжив заходів безпеки, відправив сім'ю подалі від лиха. А більшість, звичайно, «рятувалася» своїм незнанням.

То що ж це було? Ядерний вибух чи щось інше? Фахівці й досі не визначилися з цього питання. Те, що стався викид радіоактивних речовин, ясно. Але що було першопричиною? Ніхто не дає конкретної відповіді. А воно ж вірно помічено, що знання — то благо, та вони ж і примножують скорботу.

У моєму віданні був, приміром, об'єкт, який у разі вибуху міг не те що область — усю Західну Європу спопелити. Чорнобиль порівняно з цим — цвірінчання горобця.

Але такі само арсенали ядерних боєприпасів містилися й неподалік Чорнобиля. В разі детонації вибуху наслідки важко навіть уявити. Тож обійшлися ми на той час дорогою ціною, але не найдорожчою. Легким переляком порівняно з тим, що могло б статися. Ось про що слід пам'ятати й думати наперед».

Записала Людмила МЕНЖУЛІНА.

Як живете, Нові Обіходи?

НАД мальовничим Південним Бугом уже три роки звикають до нових умов переселенці з отруєного чорнобильським реактором українського Полісся.

«ТАТАРИ НАС ОБІЙШЛИ, А «МИРНИЙ АТОМ» — НІ...»

Анатолій Купрейчук, високий, кремезний, рожевощокий, міцної статури тридцятип'ятилітній бригадир водопровідників-сантехніків, саме так відповів на наше запитання, винесене в заголовок цих бесід з людьми, які внаслідок диявольського грому 26 квітня 1986-го навіки розпрощалися з рідним гніздом.

Але це сталося не одразу. Село Обіходи в перші роки справді обійшли. Як колись татари. Вороги побоялися болота, за яким світилося вогнями староруське поселення під назвою Селище, обійшли його й заночували на хуторі, який потім люди назвали Татариновичі. А селище — Обіходами. Про все це розповів нам Анатолій. А от на питання, чому Обіходи обійшли у перші роки після катастрофи, не відповів, знизав плечима й посміхнувся. Втрутилась у розмову його дружина Ліда, медсестра, яка принесла на руках чотиримісячну доньку Жанну:

— Ударили на сполох, коли виявили навіть у дітей масові ураження щитовидної залози та інші хвороби. Нам пощастило, що дітей не мали, Жанночка — це вже вінничанка. Гарно тут, добре тут, але:

«СОНЦЕ СХОДИТЬ І ЗАХОДИТЬ НЕ З ТОГО БОКУ»

Багато слів, од яких щемить серце, почула я погожого квітневого дня у селі Нові Обіходи Немирівського району на Вінниччині. Селі, якого ще три роки тому не було на карті. На 68-му кілометрі залізничної колії Вінниця—Гайворон, праворуч од траси, що йде на Умань. Справді дуже гарно тут: мальовничі скелі над піністим Бугом, широкий килим лугу, ліс і поле. І добротно зведені багатокімнатні, з верандами, газом і каналізацією, оселі з господарськими будівлями. Але відірвані од своїх споконвічних домівок, житомиряни насилу звикають до землі Поділля. Люди кажуть багато про що. Але мене найбільше вразили слова про сонце. Його згадували майже усі, з ким довелося мати розмову. Це і Валентина Прус, землевпорядник, і її мати Галина Мельник та інші коростенські обиходівці. Але цікаво, що в цьому окремо зізналася і сім'я Ігнатюків: батько, мати й син, які переїхали лише три тижні тому з Рудні Овруцького району. І я подумала: це ж лише за якихось 400 кілометрів (хоча так далеко перевезених сіл — одиниці в Україні), а як ото люди кидають рідну землю і їдуть навіки за моря-океани? Якими ж патріотами свого краю виявилися мої співрозмовники, так жорстоко покарані підкореним, але неслухняним атомом!

«БІДА НЕ ХОДИТЬ ОДНА... ТОЛЯ, КОЛЯ, ЮРА, ВАНЬКО, ОЛЕГ, ВІТЯ, ПАВЛИК, ОЛЯ, НАТАША»

Це мовить Валентина Прус, яка із своїм чоловіком, механізатором, виховує чотирирічну доньку брата Івана Копишинського. Його дружина померла в 1991-му, на 37-му році життя, в Обіходах від інсульту. Це, вважають, наслідок Чорнобиля. Іванові важко, він не працює. Як-не-як, на руках восьмеро дітей. Щоправда, найстарший уже слюсарює в колгоспі «Полісся» над Бугом. З головою сільської Ради Ніною Ковальчук ми зайшли до одного з двох виділених для сім'ї Копишинського будинків. Батька не було, діти сказали, що поїхав до райцентру. Добротна чотирикімнатна будівля, яка звичайно в інших милує око, обшарпана. І не дивно. Семеро хлопчиків самі, як могли і як хотіли, господарювали в час наших відвідин. Тут ще потрібна допомога. Сумно нам стало. Але діти були веселі, навіть затяті жартівники. Дуже не хотіли показати шкільні табелі (саме були весняні канікули). І один, і другий казали, що вони їх порвали. А третьокласник приніс, з гордістю показав, що в нього, крім трійок, є ще й «задовільна поведінка» та п'ятірка з фізкультури, четвірки зі співів, праці...

Усі кажуть, що діти працьовиті.

«МЕНЕ НЕ БУЛО, Я НІЧОГО ТАКОГО ВАМ НЕ КАЗАВ...»

Ці слова міг би сказати голова КСП «Полісся» Василь Васильович Мельник (був відсутній), якби він був схожий на деяких (небагатьох, звичайно!) керівників і не вболівав так за своїх обіходівців.

Це він, всі тут знають, домагався, щоб нарешті, обіходівців не обходили, бо атом їх не обійшов. Це він вибрав серед кількох місць отаке чарівне й чисте місце над Бугом, десь за 12 кілометрів од старовинного Брацлава — колишнього воєводського центру. Це він уночі мчав до Житомира, щоб вранці стояти «на килимі» (окремі «діячі» там звинуватили його у переїзді до іншої області, навіть були організували «зняття» з посади!).

Він особисто обходив щодня кожну із запланованої для житомирян 371 садибу і домігся багато чого.

Та йому не вдалося домогтися всього. Це насамперед культура. Школа є. Така, що й не кожне місто має. А лікарня, яку обіходівці «не могли перевезти з собою», бібліотека, магазин, клуб — усе це, як мені сказали, заступник міністра України у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС В. Пінчук самовільно викреслив із затвердженого на високому рівні кошторису. І Василь Васильович не міг ніде пробити. Не змогли пробити це навіть керівники Немирівського району, які просили міністерство подбати про створення для переселенців нормальних культурно-побутових умов. На їхнього листа, датованого 21 січня 1994 року, заступник міністра В. Пінчук відповів: «Мінчорнобиль не має можливості фінансувати такі об'єкти...». Хоча, здавалося б, «Міністерство у справах захисту» перше мусило б захищати постраждалих саме в цій, духовній площині. Адже, Мельнику усього не вибороти. Але він бореться. Борються і обіходівці. Навіть і тоді, коли сонце вже давно «не там» сяде. Приміром, Купрейчук Ліді, до якої щоночі у снах приходять її рідні Обіходи на Житомирщині, приснилося, що вона танцює з Ніною, головою місцевої сільради, у новому клубі.

Ліді пощастило. Вона має півокладу медсестри. А півтора десятка інших медиків, учителів не мають роботи. Нема в Нових Обіходах, які з'єднані з невеликим старовинним селом Самчинці, і власної пошти, яка в Корживці. А листуватися й телефонувати одне одному переселенцям ой як треба...

Незважаючи на нерозв'язані проблеми, мешканці села Нові Обіходи вважають його своїм теперішнім і майбутнім, а також майбутнім своїх дітей, хоча я не перебільшувала, коли підкреслювала, що мене найбільше вражала у розмовах з переселенцями їхня ностальгія за рідним сонцем, за тим, до якого вони звикли з колиски.

Цим не слід нехтувати.

Олеся ЯХНО.

Немирівський район Вінницької області.

З поправкою на оптимізм людей та бідність науки

БАГАТО що змінилося за роки від дня Чорнобильської катастрофи. Надто ж — змаліли кошти на науку. Лише завдяки Мінчорнобилю України вдалося провести бодай куце соціологічне дослідження. Опитування охопило 1200 респондентів, належних до таких категорій населення Житомирської області:
II зона — обов'язкове відселення,
III зона — добровільне відселення,
IV зона — підвищена радіація.
«Чиста зона» — контрольна.

Важко говорити про якісь форми активізації населення, коли майже кожен третій у «зонах лиха» і кожен четвертий у «чистих» регіонах нічого не планують собі у житті, а живуть так, аби просто вижити. Але є й деякі інші орієнтації, що їх наводимо у таблицях. Ось, наприклад, як оцінюють люди заходи з розв'язання проблем Чорнобиля (%)

	Зони лиха	Чиста зона
Робиться все, що треба	1	1
Дещо робиться	40	42
Практично нічого не робиться	39	35
Не визначилися	20	22

А ставлення до закону «Про статус і соціальний захист громадян, що потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи» таке:

	Зони лиха	Чиста зона
Закон не зовсім справедливий, ним користуються нечесні люди	36	29
Закон справедливий, але нереальний	20	11
Закон несправедливий, він не охоплює всі категорії потерпілих	15	13
Закон хороший, усе охоплює і все передбачає	1	1
Не знаю про такий закон	8	20
Не визначилися	22	26

Цікаво, що дві третини опитаних сімей із зон лиха настроєні оптимістично і живуть, «як і до аварії». Багато й таких, що «все переборюють». То, вважаємо, «все» — люди, котрі почали адаптуватися до ситуації. Як оті покоління українців, що витерпіли всі попередні «чорнобилі» і винищення.

Серед потерпілих у «песимістів» і «приречених» (їх третина) найбільший страх — за майбутнє своїх дітей, що цілком природно.

Але статистика свідчить, що не так уже й багато дітей отримали безкоштовні послуги і пільги.

	II зона	III зона	IV зона	Чиста зона
Лікування в Україні	14	12	5	18
Лікування за кордоном	0	0	1	0
Відпочинок в Україні	30	52	46	0
Відпочинок за кордоном	13	0	0	0
Ліки	11	21	20	25
Профілактичний лікарський огляд	50	54	42	61

Серед найважливіших орієнтацій сімей, незалежно від регіону проживання, такі:

	II зона	III зона	IV зона	Чиста зона
Мати власне діло	55	20	44	50
Бути освіченими	31	30	44	28
Зберігати культуру	31	13	20	25
Бути духовно розвиненими	54	50	40	40
Вірити в Бога	40	54	50	60
Зміцнювати родину	52	62	44	50
Зміцнювати здоров'я	50	75	75	56
Зміцнювати здоров'я дітей	80	75	78	70
Зміцнювати матеріальне становище	45	50	50	32

З усього видно, що населення, не маючи належної допомоги і ради, за оці дев'ять років по аварії помалу призвичаїлося, спрямовуючи думки і зусилля на добування хліба насущного, збереження дітей, а там — як Бог дасть.

Юрій САЄНКО,
доктор економічних наук.





ЧОРНОБИЛЬ: НАШ ГРІХ І БІЛЬ...

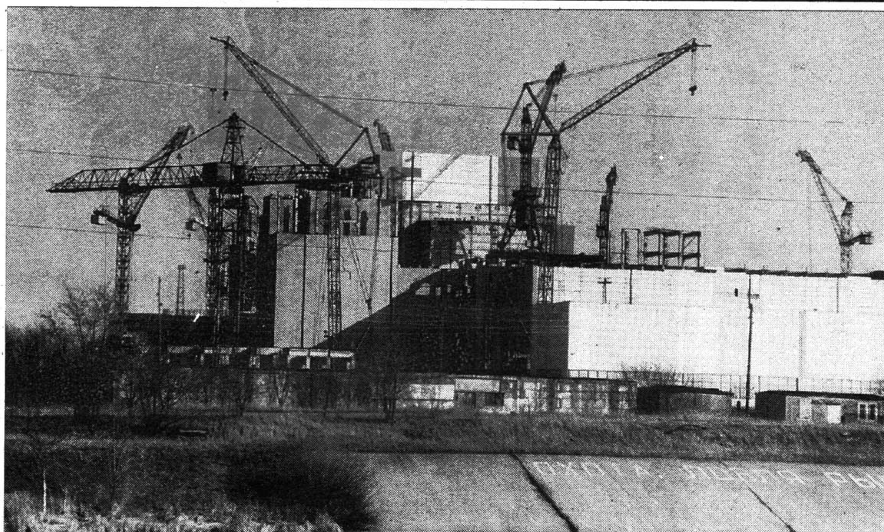
(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

З Юрієм Неретіним, одним із керівників персоналу експлуатаційників АЕС, розмова поперваx не вийшла: ображений він на пресу — недавній вихід з ладу звичайного датчика на ЧАЕС хтось із журналістів зробив сенсацією з натяками на великомасштабну аварію. Хоча цей незначний і несуттєвий збій однієї ланки обладнання — типова штатна ситуація, що трапляється на всіх без винятку АЕС світу. До речі, як згодом я дізнався з річного звіту роботи атомних електростанцій, у цьому плані ЧАЕС далеко позаду «лідерів».

Заінтригований такою опозиційністю до преси ображеного, я все ж спробував переконати його: і для колег, і для мене елементарний зіпсований датчик — не датчик, а СТРАХ, що, наче дзвін, від невеличкого дотику б'є-резонує на всю округу.

— Може, не треба про такі дріб'язкові збої в роботі обладнання повідомляти пресі? — запитую Ю.Неретіна. — Навіщо зайвий раз нервувати людей?

— А краще буде, якщо населення про це дізнаватиметься від якогось пліткаря в автобусі чи електричці? — каже він. — Ми повинні це робити. Інакше не житимемо за законами цивілізованого світу. Без об'єктивної інформації про роботу АЕС ми знову матимемо постійний грунт для домислів, вигадок, паніки.



Згоджуюсь, що все-таки Юрій Олександрович має рацію. А як він сам як людина почувається тут? Його не відлякує це горезвісне місце? Що утримує його на АЕС?

— Ви розумієте, — посміхається він, — це моя робота, вона мені подобається.

— Але ж тут небезпечно!

— Хто вам про це сказав? Ми жили з дружиною після аварії в Києві, мали там квартиру. І ось не витерпіли тієї постійної метушні. Перебрались до Славутича.

— І дружина вам не перечила?

— Звичайно, ні.

— І ваші діти не хворіють?

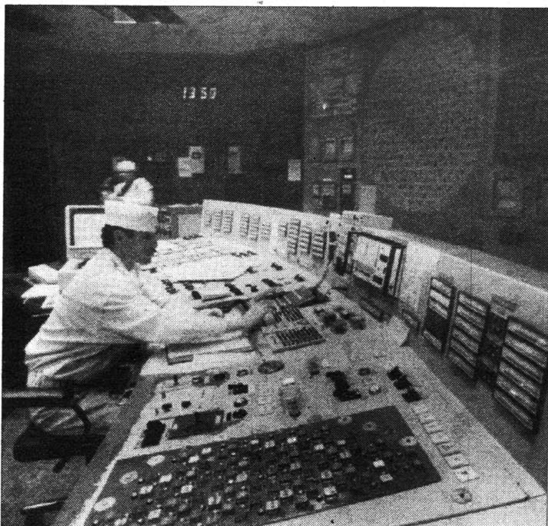
— Ні, тьху-тьху...

— Але ж...

— Друже, тут чисто! Розумієте, тут чистіше, аніж у вас удома. Адже я спеціаліст — знаю. Невже б я віз діток заради грошей на погибель?

Оце мене переконало. Згодом, стояв без жодного ляку на вершечку діючого реактора, торкався зовсім не шкідливої для здоров'я трубки... з ядерним пальним.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.





УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про амністію з нагоди 50-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні

У зв'язку з 50-ю річницею Перемоги у Великій Вітчизняній війні, керуючись принципами гуманізму та відповідно до пункту 11-1 статті 114-5 Конституції України **постановляю:**

1.Звільнити від покарання у вигляді позбавлення волі та від інших покарань, не зв'язаних з позбавленням волі, учасників бойових дій та інвалідів війни.

2. Звільнити від покарання учасників війни, засуджених за тяжкі злочини до позбавлення волі на строк до п'яти років включно, якщо на день набрання чинності Указом вони відбули не менше однієї третини призначеного строку покарання.

3. Звільнити від покарання у вигляді позбавлення волі та від інших покарань, не зв'язаних з позбавленням волі, засуджених за злочини, що не є тяжкими (крім випадків, коли їх дії спричинили загибель кількох осіб або завдали істотної шкоди державним чи громадським інтересам):

а) учасників війни;

б) дружин та вдів інвалідів війни, а також вдів, чоловіки яких загинули у Великій Вітчизняній війні, війні в Афганістані та воєнних конфліктах в інших зарубіжних країнах;

в) неповнолітніх;

г) жінок, які мають дітей віком до 16 років або дітей-інвалідів;

д) чоловіків, які мають дітей віком до 16 років або дітей-інвалідів, мати яких померла або позбавлена батьківських прав;

е) вагітних жінок;

ж) чоловіків віком понад 60 років та жінок — понад 55 років;

з) інвалідів першої і другої груп;

і) осіб, які брали участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, а також осіб, які потерпіли від наслідків цієї аварії.

4. Звільнити від покарання осіб, перелічених у статті 3 Указу (крім учасників війни), засуджених за тяжкі злочини до позбавлення волі на строк до трьох років включно, якщо на день набрання чинності Указом вони відбули не менше однієї третини призначеного строку покарання.

5. Звільнити від покарання осіб, крім перелічених у статтях 1, 2, 3, 4 Указу, засуджених за умисні злочини, що не є тяжкими, до позбавлення волі на строк до п'яти років включно, а також до направлення в дисциплінарний батальйон, якщо на день набрання чинності Указом вони відбули не менше однієї третини призначеного строку покарання.

6.Звільнити від покарання осіб, крім перелічених у статтях 1, 2, 3, 4 Указу, засуджених за злочини, вчинені з необережності (крім випадків, коли їх дії спричинили загибель кількох осіб), на строк до семи років позбавлення волі включно, якщо на день набрання чинності Указом вони відбули не менше однієї третини призначеного строку покарання.

7. Скоротити на одну третину невідбуту частину покарання учасникам війни, які не підлягають звільненню від покарання на підставі цього Указу, якщо на день набрання чинності Указом вони відбули не менше половини призначеного строку покарання.

8. Закрити слідчі справи і справи, не розглянуті судами, про злочини, вчинені до набрання чинності цим Указом особами, які підлягають звільненню від покарання відповідно до статей 1 і 3 Указу.

9. Амністія не поширюється на осіб:

а) які визнані особливо небезпечними рецидивістами;

б) яким смертну кару в порядку помилування замінено позбавленням волі;

в) які раніше двічі засуджувались за умисні злочини до позбавлення волі, в тому числі з відстрочкою виконання вироку, умовно з іспитовим строком, умовно з обов'язковим залученням до праці, направлення в дисциплінарний батальйон та виправних робіт без позбавлення волі, і судимість за останній злочин не знято або не погашено у встановленому порядку, якщо вони знову вчинили умисні злочини;

г) які були засуджені до позбавлення волі умовно з іспитовим строком або з відстрочкою виконання вироку і в період іспитового строку чи відстрочки виконання вироку знову вчинили умисні злочини, а також ті, яким судом було скасовано умовне засудження чи відстрочку виконання вироку і вони були направлені для відбування покарання, призначеного вироком, якщо після винесення ухвали (постанови) суду про направлення до виправно-трудової установи вони перебували під вартою менше одного року на день набрання чинності Указом;

д) які були засуджені до виправних робіт без позбавлення волі і під час відбування виправних робіт знову вчинили умисні злочини, а також ті, яким виправні роботи замінено на позбавлення волі, якщо після винесення ухвали (постанови) суду про направлення до виправно-трудової установи вони перебували під вартою менше одного року на день набрання чинності Указом;

е) які після умовно-дострокового звільнення від покарання в порядку, передбаченому статтями 52 і 53 Кримінального кодексу України, вчинили в період, що припадає на невідбуту частину покарання, новий умисний злочин, а також засуджені, до яких протягом 1985—1995 років застосовувались амністія або помилування і які знову вчинили умисні злочини;

ж) дії яких спричинили загибель кількох осіб або завдали істотної шкоди державним чи громадським інтересам;

з) які злісно порушують режим під час відбування покарання;

і) які на день набрання чинності Указом не пройшли призначеного судом повного курсу примусового лікування від алкоголізму чи наркоманії, або лікування від венеричної хвороби;

к) які за злісні порушення режиму були переведені в інші виправно-трудові установи з більш суворим режимом, якщо після винесення ухвали (постанови) суду про таке переведення пройшло менше одного року на день набрання чинності Указом;

л) які засуджені за особливо небезпечні злочини проти держави; бандитизм; дії, що дезорганізують роботу виправно-трудових установ; контрабанду; контрабанду наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів; масові безпорядки; пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів; виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів; порушення правил про валютні операції; розкрадання державного або колективного майна в особливо великих розмірах; умисне вбивство (крім умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання, або при перевищенні меж необхідної оборони, або умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини); умисне тяжке тілесне ушкодження; зґвалтування при обтяжуючих обставинах; захоплення заложників; крадіжку з проникненням у житло; відкрите викрадення державного, колективного майна або індивідуального майна громадян (грабіж) при обтяжуючих обставинах; вимагательство державного, колективного майна або індивідуального майна громадян; розбій з метою заволодіння державним, колективним майном або індивідуальним майном громадян; одержання хабара при обтяжуючих обставинах; посягання на життя працівника міліції або народного дружинника, а також військовослужбовця у зв'язку з їх діяльністю по охороні громадського порядку; особливо злісне хуліганство; угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна при обтяжуючих обставинах; розкрадання вогнестрільної зброї, бойових припасів або вибухових речовин; незаконне виробленння, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів або психотропних речовин; розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин; розкрадання прекурсорів, а також за злочини, передбачені пунктом «б» статті 232, пунктами «б» і «в» статті 234, пунктом «а» статті 236, пунктом «в» статті 238, пунктами «б» і «в» статті 240, пунктом «в» статті 241, пунктом «а» статті 243, пунктом «в» статті 249, пунктом «в» статті 251, пунктом «б» статті 254 Кримінального кодексу України.

10. Цей Указ застосовується до осіб, засуджених судами України, а також судами колишнього СРСР на території України, незалежно від місця відбування ними покарання.

11. Покласти виконання цього Указу:

а) на органи, що відають виконанням покарань, — щодо засуджених, які перебувають в місцях позбавлення волі.

Застосування Указу провадиться за постановою начальника виправно-трудової установи, погодженою із відповідною спостережною комісією або комісією (службою) у справах неповнолітніх та санкціонованою прокурором. До зазначеної постанови додаються довідка про заохочення і стягнення, особова справа засудженого та інші документи, необхідні для вирішення питання про застосування амністії;

б) на суди:

щодо осіб, справи і матеріали про злочини яких перебувають у провадженні судів і до набрання Указом чинності не розглянуті, а також осіб, справи про злочини яких розглянуто, але вироки не набрали законної сили;

щодо осіб, виконання вироків яким відстрочено у випадках і в порядку, передбачених законом, та умовно засуджених (питання про застосування амністії вирішує суд за поданням органу внутрішніх справ, який здійснює контроль за поведінкою засудженого);

щодо засуджених до штрафу, якщо на день набрання Указом чинності штраф не стягнуто (питання про застосування амністії вирішує суд, який постановив вирок);

щодо осіб, яким невідбуту частину покарання замінено більш м'яким покаранням до набрання Указом чинності (питання про застосування амністії вирішує суд за місцем відбування більш м'якого покарання);

щодо осіб, які засуджені судами України і відбувають покарання на території іншої держави — учасниці СНД (питання про застосування амністії вирішує суд, який постановив вирок).

Питання про застосування амністії суд вирішує з власної ініціативи, з ініціативи державних органів і громадських організацій, а також засуджених;

в) на органи внутрішніх справ:

щодо осіб, які засуджені до позбавлення волі і не перебувають під вартою, але вироки відносно них набрали законної сили;

щодо осіб, засуджених до виправних робіт без позбавлення волі, а також до інших покарань, не зв'язаних з позбавленням волі;

г) на командування дисциплінарних батальйонів — щодо осіб, засуджених до направлення в дисциплінарний батальйон;

д) на органи дізнання та попереднього слідства — щодо осіб, справи і матеріали про злочини яких знаходяться у провадженні цих органів.

12. Рішення про застосування або незастосування амністії приймається щодо кожної особи індивідуально, після розмови з нею і на підставі ретельної оцінки матеріалів особової справи, даних про поведінку засудженого та його ставлення до праці за час відбування покарання.

У разі відсутності необхідних відомостей на засудженого розгляд питання про застосування амністії відкладається до одержання додаткових матеріалів.

Органам, на які покладено виконання Указу, надається право вимагати від відповідних установ судові справи та інші матеріали, необхідні для вирішення питань, зв'язаних з застосуванням амністії. Такі вимоги повинні виконуватись негайно.

13. Постанови про застосування амністії, винесені органами дізнання і попереднього слідства, органами внутрішніх справ, а також командуванням дисциплінарних батальйонів, санкціонуються прокурором. Кримінальну справу може бути закрито на підставі цього Указу лише в разі письмової на це згоди обвинуваченого.

В іншому випадку закінчена розслідуванням справа надсилається до суду, який розглядає її та вирішує питання про можливість застосування амністії до винної особи. В такому ж порядку розглядаються судами справи, не розглянуті ними до набрання чинності цим Указом.

Під час розгляду судами справ про застосування амністії участь прокурора в судовому засіданні є обов'язковою.

14. Під дію Указу підпадають особи, які вчинили злочини до дня набрання ним чинності включно.

15. Роз'яснити, що при застосуванні амністії:

а) до тяжких належать злочини, які зазначені в статті 7[1] Кримінального кодексу України;

б) до учасників бойових дій, інвалідів війни і учасників війни належать особи, яким видано посвідчення відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

в) під дію пункту «б» статті 3 Указу підпадають жінки, які перебувають у зареєстрованому шлюбі з особами, визнаними інвалідами війни відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», вдови інвалідів війни, а також жінки, чоловіки яких загинули у Великій Вітчизняній війні, війні в Афганістані та воєнних конфліктах в інших зарубіжних країнах, якщо ці жінки не вступили в інший зареєстрований шлюб;

г) під дію пункту «в» статті 3 Указу підпадають особи чоловічої та жіночої статі, які народилися після 19 квітня 1977 року;

д) під дію пунктів «г» і «е» статті 3 Указу підпадають не позбавлені батьківських прав жінки, які мають дітей, що народилися після 19 квітня 1979 року, або дітей-інвалідів незалежно від їх віку, та жінки, які є вагітними на день набрання чинності цим Указом;

е) під дію пункту «д» статті 3 Указу підпадають не позбавлені батьківських прав чоловіки, які мають дітей, що народилися після 19 квітня 1979 року, або дітей-інвалідів незалежно від їх віку;

ж) під дію пункту «ж» статті 3 Указу підпадають чоловіки, які досягли 60-річного віку, та жінки — 55-річного віку на день набрання чинності Указом, а за відсутності документів, що підтверджують день і місяць народження, — чоловіки, які народились до настання 1935 року, і жінки, які народились до настання 1940 року;

з) під дію пункту «з» статті 3 Указу підпадають особи, визнані у встановленому порядку інвалідами першої та другої груп до набрання чинності Указом;

і) під дію пункту «і» статті 3 Указу підпадають особи, яким видано посвідчення відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»;

к) до невідбутої частини покарання, що підлягає скороченню на підставі статті 7 Указу, належить покарання, яке залишилось на день розгляду матеріалів про застосування амністії.

16. Злісними порушниками режиму є:

— засуджені до позбавлення волі — особи, зазначені у статті 47 Виправно-трудового кодексу України;

— засуджені до позбавлення волі з відстрочкою виконання вироку, щодо яких застосовано заходи адміністративного стягнення або громадського чи дисциплінарного впливу за систематичні (не менше трьох разів) порушення громадського порядку чи трудової дисципліни;

— засуджені до направлення в дисциплінарний батальйон, які піддавались дисциплінарним стягненням за систематичні (не менше трьох разів) порушення статутних правил, порядку тримання та ухилення від суспільно корисної праці.

Стягнення, які були достроково зняті або погашені до набрання чинності цим Указом, не враховуються.

17. При застосуванні амністії до осіб, яким строк покарання було скорочено в порядку помилування або амністії, слід виходити з строку покарання, встановленого відповідно до цих актів.

18. Особи, які підпадають під дію цього Указу, від додаткових мір покарання не звільняються.

19. Кабінету Міністрів України, уряду Автономної Республіки Крим, виконавчим комітетам обласних, Київської та Севастопольської міських, районних, міських, районних у містах Рад забезпечити:

а) організацію своєчасного обліку осіб, звільнених від покарання на підставі Указу, сприяння трудовому влаштуванню працездатних не пізніше 15-денного строку з дня прибуття до місця проживання та контроль за поведінкою цих осіб;

б) трудове влаштування звільнених на підставі цього Указу неповнолітніх або передачу їх під нагляд батьків, органів опіки та піклування, влаштування в необхідних випадках до дитячих виховних закладів; здійснення необхідних заходів, спрямованих на проведення серед цих осіб виховної роботи, недопущення вчинення ними нових злочинів;

в) влаштування до будинків інвалідів звільнених інвалідів та непрацездатних осіб похилого віку, які не мають родичів, що могли б узяти їх на своє утримання.

20. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання і підлягає виконанню протягом чотирьох місяців.

Президент України
Л. КУЧМА.
м.Київ, 19 квітня 1995 року.

ТРУДНОЩІ ПРОСТИХ ІСТИН, *або* ЩЕ РАЗ ПРО ВИКОНАВЧУ ВЕРТИКАЛЬ

СЬОГОДНІ багато говорять про розбіжності та протиборство між Президентом і Верховною Радою, виконавчою і законодавчою гілками влади. Декотрі кажуть про це, із задоволенням потираючи руки. Говорять про розпуск Верховної Ради й нові вибори. Декотрі з політиків і державних діячів уже практично включаються в передвиборну боротьбу замість того, щоб предметно працювати над розв'язанням економічних і соціальних проблем, за що вони несуть відповідальність.

У зв'язку з цим можна поставити кілька запитань.

Перше: у що обійшлися Україні попередні парламентські вибори, що, до речі, так і не дали змоги сформувати Верховну Раду в повному складі? Невже ці десятки й сотні мільярдів — а нині потрібні вже будуть трильйони — сьогодні зайві для нашої держави та її народу?

Друге: де гарантія, що коли вибори й відбудуться (а це вельми проблематично через зростання політичної і соціальної апатії населення), новий склад Верховної Ради буде кращий від нинішнього? Адже депутатський корпус — це своєрідний соціальний зріз суспільства, тож **інших депутатів, як і іншого народу,** не буде. До того ж, як свідчить досвід, перший рік новообрані депутати займаються здебільшого парламентським лікбезом, осягненням прописних його істин. Нинішній склад Верховної Ради лише наближається до завершення цієї «початкової освіти».

І, нарешті, **третє:** чи запитав хто-небудь у народу, про який усі так турбуються, чи хочуть мільйони виборців, які щойно зробили свій вибір, повторення виборчого марафону, що кидає суспільство в політичні баталії і відвертає від конкретної та конструктивної роботи?

З УСЬОГО виходить, що нових виборів прагнуть насамперед ті, хто хотів би мати «кишеньковий парламент», який слухняно освячував би законодавчими актами рішення «сильних світу сього».

Та ще політичні діячі, які не зуміли отримати депутатські мандати на минулих виборах, або ні на що, крім деструктивних закликів і мітингів, уже не спроможні.

Ще одне міркування. Якщо буде прийнято рішення проводити наступні вибори, то за наявного розкладу політичних і громадських сил на найбільший успіх можуть розраховувати лише дві з них — ліві, насамперед комуністи, та праві в особі націонал-демократів. Отож новий законодавчий орган якісно кращим за нинішній не стане. І слухнянішим — також.

Чи варто тоді город городити? Чи не краще «вичавити» все те позитивне, на що він здатний, з нинішнього складу Верховної Ради? Адже **творчий його потенціал не підлягає сумніву.** Це показала й робота погоджувальної комісії, яка готувала президентський законопроект про владу до розгляду в другому читанні. Законодавці продемонстрували готовність і здатність піднятися над своїми вузькопартійними і корпоративними інтересами, конструктивно співробітничати з Президентом і його командою. Звичайно, є серед них і такі, хто абсолютно не сприймає іншої думки, крім власної. До того ж як серед лівих, так і серед правих.

На користь конструктивної роботи Верховної Ради каже й елементарне — будьмо відверті! — почуття самозбереження. Невже парламентарії, принаймні основна їх частина, хочуть дострокового припинення своєї депутатської діяльності, шлях до якої був такий нелегкий і тернистий? То чи не краще активно, плідно попрацювати на благо тих мільйонів виборців, які віддали за нинішніх депутатів свої голоси?

Є ще один бік питання, про який мовиться мало, — справжню роль парламенту в цивілізованому суспільстві як стабілізуючого чинника в досить непростий і здатний спричинити непередбачені наслідки період переходу від тоталітаризму до демократії, радикальних перетворень, загальної економічної, політичної і духовної кризи. За цих умов **до краю загострюються протиріччя між інтересами різних соціальних верств і особистостей,** розходяться цілі й прагнення владних структур і певних груп населення. З них хто усіма силами намагається зберегти статус-кво, а хто прагне змін і відповідно до цього діє на політичній, громадській арені.

ПОГАНА чи добра Верховна Рада, але така вже сама природа парламентаризму, що він здатний вбирати, «перетравлювати» і враховувати всі різноспрямовані вектори інтересів виборців і виробляти на їх основі рівнодійну лінію, що більш або менш наближається до інтересів суспільства в цілому.

Відповідно парламент слугує найефективнішим засобом зняття напруженості в суспільстві і, водночас акумулюючи в себе соціальне невдоволення, змушує виконавчу владу більшою якоюсь мірою враховувати суворі життєві реалії.

Виконавча влада може й має діяти не в режимі «вільного плавання», а лише в чітко окреслених правових рамках. А їх окреслює тільки законодавча влада. Щодо парламентського контролю, то його слід розглядати як досить дійовий чинник, що стримує органи виконавчої влади від прийняття недостатньо виважених і продуманих рішень та пом'якшує їхні наслідки в разі, якщо такі рішення все ж таки приймають.

Реальність сьогодні така: в Україні будується суспільство на основі масової приватної власності, вільної конкуренції і підприємництва, формується нова еліта — економічна й політична. Це вже знайшло своє відображення і в парламенті, де засідають представники великого бізнесу, комерційних структур, приватного промислового капіталу. Частка цього нового прошарку в українському суспільстві — від 10 до 15 відсотків. І вона зростатиме в міру приватизації, реформування економіки.

Розкачування балансу властей не додає оптимізму і діловим колам, посилює їхню невіру в стабільність політичного становища країни. Щодо ультрареволюціонерів, то вони пропонують запровадити в країні надзвичайне становище, конфіскувати й поділити між народом несправедливо нажиті капітали. Наївні, — якщо не сказати більше, — і сама ідея, і її автори!

За даними Нацбанку поза банками перебуває в обігу 94 трильйони карбованців — понад 40 відсотків карбованцевої маси. Не тільки НБУ не в змозі реально контролювати ситуацію на грошовому ринку, а й МВС разом з СБУ не мають ні найменшого уявлення про господарів та місцезнаходження цих грошей. Як же їх конфіскувати?

Слід тверезіше поглянути на життя: вищі ешелони виконавчої влади не мають, принаймні сьогодні, достатньо сильних важелів впливу на ситуацію. Рівновага між ними і Верховною Радою — **це відбиття рівноваги в суспільстві, і порушення її не піде на користь нікому.**

Ставши на шлях створення капіталістичного суспільства, **на часі вже спуститися на землю, дійти розуміння всієї складності, неоднозначності та протиріччя цього процесу.** Важливо змінити психологічний настрій суспільства, всіляко переконуючи, що лише щоденною тяжкою працею можна зрушити обстановку на краще. **І люди мають бути переконані, що в цій роботі знайдуть підтримку і захист у Президента, Верховної Ради, уряду.**

Час припинити пускати сльози розчулення та захоплення, кажучи взагалі про Захід, що його подають у своїх виступах деякі депутати не інакше, як рай земний. Навіть буржуазні політологи зазначають, що його економіка вражена життям у борг і безробіттям, що перевалило в ряді країн гранично допустимі, безпечні для суспільства рубежі. І не візьметься та сама Америка захищати нас від наших негараздів, і розраховувати на реальну допомогу Заходу не слід. Сильна, конкурентоспроможна Україна йому й поготів ні до чого. Ми можемо стати, якщо не візьмемося за розум і за роботу, нікому не потрібним сировинним додатком і постачальником дешевої робочої сили для розвинених країн, місцем звалища промислових відходів і розміщення екологічно шкідливих виробництв. Приміром, для Заходу багато привабливіше співпрацювати з Росією, але в загальному обсязі коштів, що їх вкладають у неї, на розвиток торгівлі та побутового обслуговування витрачається близько 80 відсотків, у той час як у високі технології спрямовано лише близько 1 відсотка зарубіжних інвестицій.

ТО ЧИ НЕ краще колосальні зусилля з дискредитації Верховної Ради спрямувати на досягнення не лише єдності дій усіх гілок влади, а й спільних програм врятування незалежної України?

Обстановка цього вимагає. Основні проблеми існують не в протиріччях між виконавчою і законодавчою владами. Верховна Рада після дискусій, поправок, уточнень та іншої загалом нормальної чорнової роботи підтримує практично все, що йде від Президента. **Основна ж небезпека полягає в іншому — протиріччях усередині самої виконавчої влади.**

Сьогодні з усіх кінців України лунає одне: дайте нам змогу працювати! Області, підприємства за останні роки набули великого й гіркого досвіду, багато чого навчилися й готові нести повну відповідальність за стан справ. Вони не хочуть повернення до старого, відкидають спроби Кабінету міністрів, міністерств і відомств управляти усім, діяти адміністративно-командними методами, що дискредитували і пережили себе. Це і є перехід до ринкових відносин, а не просто до базару.

Уже стали звичними заяви з найвищих трибун про прагнення забезпечити приплив в Україну іноземних капіталів. Це на словах. А на ділі? Навіть далекій від бізнесу людині зрозуміло, що для інвестора найважливіше поряд з політичною стабільністю стабільність законодавства, що регулює його діяльність. Що ж йому пропоновано в нас? Ще 1992 року було прийнято ряд законодавчих актів, які гарантували, що протягом 10 років не змінюватимуться порядок та розміри податків, оформлення документів тощо. Та вже наступного року дещо було змінено, а режим пільг скорочено наполовину. Далі — більше. 1994 року встановлено два нових податки на підприємства з іноземними інвестиціями, змінюється податковий режим. А нинішнього, 1995 року, знову підкладають велику «свиню» — мабуть, з урахуванням назви року за гороскопом.

В країнах, що розвиваються, запроваджено понад 40 різних видів пільг і заохочень для залучення іноземного капіталу.

А результати зусиль нашого рідного уряду очевидні. Якщо раніше іноземні інвестиції збільшувалися, чому сприяли бодай якісь певні умови (в 1992 р. вони становили 0,9 млрд. доларів, у 1993 — понад 1 млрд.), то в 1994 році вони становили менш як половину від очікуваних 1,5 млрд. доларів — лише 700 мільйонів.

Це чітка ознака того, що інвестори дедалі неохочіше вкладають кошти в економіку України. Виною цього, як уже було сказано, недосконале законодавство, відсутність гарантій збереження вкладів, нестабільність внутріполітичної ситуації, у тому числі й особливо — боротьба влад. І це лише основні чинники.

Крім зменшення іноземних інвестицій, не досить продумана, **нестабільна податкова політика губить** конкуренцію товаровиробників за насичення товарного ринку, підвищення якості та здешевлення продукції, гальмує інноваційну діяльність, структурну перебудову національної економіки, процес входження України до світового економічного співтовариства.

А що коїться в зовнішній торгівлі — ні в казці сказати ні пером описати. Керівництво країни навіть точно не знає, скільки Україна реально експортує. Так, держстатистика каже, що 1993 року країна експортувала до 12 країн Європейського Співтовариства товарів на 624 млн. доларів. А за даними країн ЄС — 1 млрд. 99 млн. За деякими країнами таке розходження й зовсім запаморочливе: щодо Франції — у 5,58 раза, Іспанії — 4,08 раза, Італії — 3,58 раза. За українськими даними, до Польщі було вивезено товарів на 123 млн. дол., а за польськими — на 282 млн. Кошти, що їх втратила наша держава, **а на них нагріли руки злочинці всіх рангів, дорівнюють міжнародним кредитам, отриманим Україною 1994 року. А ми ходимо світами з протягненою рукою...**

Штучне, свідоме заниження надходжень валютних ресурсів — явище для нинішніх правлячих структур, наших експортерів та імпортерів закономірне. В ньому відбиваються, окрім усього іншого, і незнання кон'юнктури, і невміння проводити на сучасному рівні торговельні операції, і, звісно, хабарництво, розкрадання, переказ валюти на власні рахунки в зарубіжних банках, приховування доходів від оподаткування та ще багато чого. А різниця покривається за рахунок усе того ж населення шляхом підвищення цін, обмеження елементарних потреб людей, подальшого «затягування пасків».

Дивує й позиція Президента, який є главою вищої виконавчої влади. Адже уряд — це його ділянка роботи. Потрібен зовсім новий орган, з принципово іншою структурою та іншими функціями. Кількість міністерств не може бути більш як півтора, щонайбільше два десятки, та це має бути досягнуто не за рахунок механічного їх об'єднання або скорочення кількості. Загалом потрібне рішуче зміщення акценту з галузевого принципу управління на функціональний.

Урядові потрібно твердо стати обома ногами на грішну землю, глибоко знати й ураховувати життя в усій його розмаїтості, відчувати біль кожного, хто живе нині, й не забувати про майбутні покоління. Тоді й реформи стануть справді необоротні. **Адже від нескінченних вигуків на кшталт «альтернативи реформам немає!» нічого, як і раніше, не зміниться, як не стає солодше в роті від багаторазового повторення слова «халва».**

На подальші експерименти над народом і державою, на дії методом проб і помилок, що вже завдало стільки лиха Україні, сьогодні вже немає ні часу, ні права. Та й терпіння народу не безмежне.

***Олександр* ГОЛОВЧЕНКО,**
політолог.

(Закінчення.
Початок у номері за 20 квітня)

Календар «ГУ»

МОВ ВЕСНЯНА ПОВІНЬ

90 років тому у львівському Салоні Лятура відбулася перша спільна виставка українських художників



Західноукраїнська публіка чи не вперше в такій кількості побачила твори митців підросійської України, а також ознайомилася з їхніми творчими біографіями. Сам Іван Труш в «Артистичному віснику» розповів про учасників виставки, з якими його тоді зв'язувала творча дружба. Як відомо, І.Труш деякий час викладав у київському малярському училищі Школі Миколи Мурашка. Тож, першим, кого він представив львівській публіці, був Михайло Жук. Й це не випадково. І Іван Труш, і Михайло Жук були випускниками Краківської академії красних мистецтв. По-різному склалися їхні долі, але спільним у них було те, зокрема, що вони залишили по собі чудові галереї талановитих портретів своїх сучасників: Івана Франка, Лесі Українки, Василя Стефаника, Михайла Коцюбинського, Георгія Нарбута, Миколи Лисенка та інших. Отже, як бачимо, обидва були свідомими учасниками процесу відродження української культури.

Одне слово, ту весняну всеукраїнську презентацію картин тодішніх художників Іван Труш перетворив у значну подію в культурному житті Львова. Так сталося, що підросійські українські митці найчастіше виїздили на навчання до Москви та Петербурга. І багато з них ставали там чужими українському мистецтву, перейшовши до російської культури. Західноукраїнська мистецька молодь виїздила до Кракова чи Відня, Парижа чи Мюнхена, щоб, одержавши там європейську освіту, повернутися й працювати на благо рідного народу. На жаль, ще не так давно у нас віддавалася перевага, звичайно, вихованцям московських та петербурзьких вищих мистецьких закладів. Їхня творчість більш досліджена й показана громадськості. В майбутній малярській галереї України (а така повинна бути відкрита, адже в мялярстві ми маємо не просто великих майстрів, а художників світового рівня) твори західноукраїнських авторів мають зайняти гідне місце. Зібрані разом (а скільки творів наших художників є окрасою галерей та музеїв тієї ж Росії, Європи, Америки!) малярські шедеври відкриють глядачеві всю велич тисячолітньої історії українського живописного мистецтва.

Віталій АБЛІЦОВ.

На знімку: Іван Труш.

Архіви

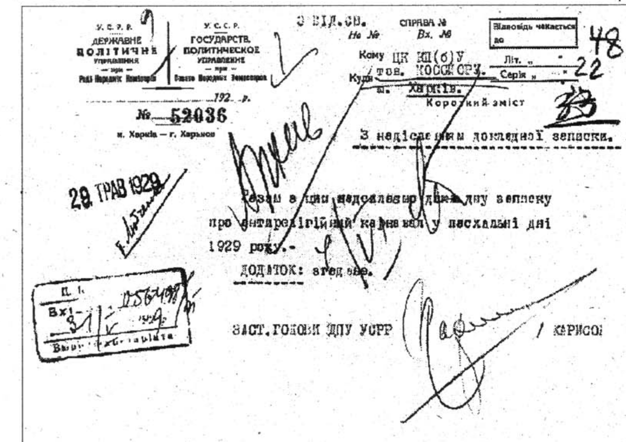
ВЕЛИКОДНІ КАРНАВАЛИ БІЛЬШОВИКІВ

Нині можна почути різні думки і свідчення, що визначають відлік того моменту, коли партія більшовиків почала втрачати грунт під ногами. Так, вона ще протягом багатьох років залишалася при владі, але підспудно в народній свідомості вже не могла бути тією силою, за якою маси добровільно підуть — без примусу.

Однією з таких подій, на думку віруючих, стали так звані великодні карнавали, організовані більшовиками 1929 року для масового руйнування релігійних храмів, осквернення почуттів мільйонів. Документи, що збереглися, вказують на конкретних організаторів цього масового хуліганства, яке зустріло широку й потужну відсіч серед простого люду.

Архівні матеріали однозначно також свідчать, що політика грубої сили щодо церкви, котру влада застосовувала й пізніше, дала тільки протилежні результати. У цьому ми можемо переконатися й сьогодні, коли народ знову потягнувся до віри Христової, щоб очиститись від того гріха, коли його втягнули в боротьбу з власними почуттями, з традиціями предків.

Володимир СЕРГІЙЧУК, доктор історичних наук.



У.С.Р.Р. ДЕРЖАВНЕ ПОЛІТИЧНЕ УПРАВЛІННЯ при Раді Народніх Комісарів

У.С.С.Р. ГОСУДАРСТВ. ПОЛИТИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ при Совете Народных Комиссаров

192 р.

№ 52036

м. Харків — г. Харьков

3 ВІД.СВ.

Справа № На № Вх. №

Відповідь чекається до

Кому ЦК КП(б)У тов. КОССІОРУ. м. Харків.

Літ. Серія

Короткий зміст

З надісланням доповідної записки.

...про антирелігійний карнавал у пасхальні дні 1929 року.-

ДОДАТОК: згадане.

ЗАСТ. ГОЛОВИ ДПУ УСРР / КАРЛСОН

29 ТРАВ 1929

Докладная записка о пасхальном антирелигиозном карнавале

В ночь под пасху, союзами безбожников и комсомольскими организациями, почти повсеместно, были устроены антирелигиозные карнавальные шествия. Благодаря недостаточной организации, все эти карнавалы прошли очень бледно, при незначительном количестве участников, что особенно было заметно в Харькове, Днепропетровске и Киеве. Карнавалы вызвали резко отрицательное настроение не только среди верующих, но и среди служащей интеллигенции и небольшой части рабочих.

Со стороны участников карнавала зарегистрировано несколько случаев хулиганских выходок по отношению к верующим, как то: бросание горящих ракет в толпу молящихся, устройство танцев в церковных оградах и т.д.

Основная масса верующих расценивала карнавал как открытое выступление власти против религии и узаконение хулиганства, до сего времени строго караемого. В карнавальцев бросали камни, песок, ругали их площадными словами и т.д. Некоторым участникам карнавала камнями разбили головы.

Такие действия отмечены даже в тех случаях, когда участники карнавала не затрагивали верующих (Д-Петровск, Артемовск, Харьков, Н.-Прага на Зиновьевщине).

Участие в карнавале еврейской молодежи повлекло за собой активную антисемитскую агитацию со стороны верующих.

«...Соввласть открыто покровительствует хулиганству безбожников. На свою пасху никаких карнавалов не устраивали. Издеваются над верующими. Карнавал — это агония власти».

Таково в основном реагирование верующих—кликуш, торговцев и бывших людей.

Попы в разговорах между собой отмечают, что Соввласть ошиблась, устраивая карнавалы, т.к. они дали обратные результаты, вызвав небывалый подъем религиозности в массах.

Интеллигенция расценивала карнавал как публичное проявление некультурности, извращение лозунгов культурной революции и кощунство.

Наиболее интересно мнение о карнавале киевской профессуры:

«... Всякие выступления, оскорбляющие религию, создают церкви ореол мученичества. В борьбе с религией нужна систематическая, настойчивая культурная работа. Полунасильственные меры дают обратные результаты. Коммунисты не учли закона сопротивления — христианство было наиболее крепко во времена гонений. Попы значительно лучшие воспитатели, так как устраивают праздники красиво. Здесь же наоборот, дико и грубо науськивают толпу...»

(Профессора КРУПОВСКИЙ, ОБЕРУЧЕВ, КРИЖАНОВСКИЙ, АКУЛОВ, ГОРОДЕЦКИЙ, ЭПШТЕЙН и КЛЫСЕНКО).

Среди некоторых рабочих отмечены мнения о карнавале как о ненужной клоунаде и как о форме борьбы с религией, не достигающей своей цели и дающей обратные результаты.

«... Надо вести воспитательную работу, а не клоунскую. Нельзя такими дурацкими методами вести борьбу с религией. Работа против религии должна вестись в клубах. Тратят деньги чорт знает на что. Отделили церковь от государства, а теперь вмешиваются в религиозные дела и не дают жить верующим. Позаботились бы лучше о продовольственном снабжении населения, чем устраивать глупые, никому не нужные демонстрации...»

Такие разговоры отмечены среди рабочих ХПЗ, ГЭГ'а, 1-й Гостипографии и КОФОК'а в Харькове и завода им.Петровского в Днепропетровске.

Еврейская верующая масса, особенно в Киеве, также отрицательно отнеслась к устройству карнавала, опасаясь, что эксцессы во время демонстрации могут перейти в погромы.

В связи с устройством карнавала среди верующих отмечено усиление антисоветской активности, которая, нужно полагать, будет долгое время держаться на повышенном уровне.

Из всего вышеизложенного нужно сделать вывод, что карнавалы в том виде, в каком они были организованы в этом году, не оправдали себя, а наоборот, вызвали значительное усиление религиозной и антисоветской активности.

Попутно с этим следует отметить, что за последнее время по всем округам Украины, со стороны общественных, комсомольских и партийных организаций, наблюдается активное стремление, направленное на закрытие синагог и церквей, и нажим на церковников.

В связи с этим, благодаря нетактичному подходу к делу, особенно там, где объективная обстановка для закрытия не созрела, наблюдаются массовые волнения верующих, сопровождающиеся побоищами.

За последние два месяца отмечено 9 случаев массовых волнений верующих на почве отобрания церквей (села Лысовка, Виноград и Екатеринополь Уманского округа, Чернобаево, Крестителево и Игановка Шевченковского округа, м.Рыково Артемовского округа и гор.Старобельск).

Нач СОУ ГПУ УССР (КАРЛСОН)

Карби

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Чи малював Шевченко церкву в селі Вербці

За свідченням історика Олександра Цинкаловського, 1846 року Тарас Шевченко перебував у Ковелі в складі Археографічної комісії для розбору старих актів. Ось як про це сказано в краєзнавчому словнику «Стара Волинь і Волинське Полісся», виданому в Канаді 1984 року: «Т.Шевченко виїхав на Волинь, щоб зробити рисунки з пам'ятних будівель, городищ і могил, зібрати народні оповідання, пісні і казки. Був він у Почаєві і на північно-західній Волині, зробив зарисовки церков у Вербці, Ковелі, Секуті й інших місцевостях Ковельського повіту. Про свою подорож по Волині Шевченко написав у творі «Варнак».

У вересні 1846 року художник Тарас Шевченко одержав від київського генерал-губернатора розпорядження про відрядження його за завданням Археографічної комісії для розбору старих актів до Київської, Подільської та Волинської губерній. Відомо, що Шевченко в Почаєві зробив кілька малюнків, записав народну пісню «Ой у саду, саду гуляла кокошка». А чи малював Шевченко церкву у Вербці?

Документів, малюнків нема. Може, не збереглися? Старожили сіл Вербки і Колодниці стверджують, що Шевченко таки був тут. Про це вони знають з розповідей своїх батьків і дідів. У селі Колодниці, наприклад, місцеві мешканці показують місце, де відпочивав Тарас Шевченко, коли їхав до Вербки. Ці села — поряд, їх розділяє річка Турія. Біля старенької хатини, де колись містилася школа, висипано могилу. На ній хрест із двома портретами Шевченка. Саме тут, як стверджують старожили Колодниці, відпочивав молодий художник Шевченко. Майже дев'яностолітній Єрмолай Гнатович Мартинюк, з яким я розмовляв, пам'ятає висипану могилу на цьому місці з дитячих літ. Він так і сказав:

— Мої тато й дідусь розповідали, що на цьому місці відпочивав Шевченко. Через наше село колись проходив великий тракт, тільки по ньому можна було потрапити до Вербки. І з боку нашого села на церкву у Вербці дуже гарний вид. Десь у цьому місці він і малював церкву. В день народження Шевченка біля могили завжди збиралися люди, вшановували пам'ять Кобзаря, читали вірші, співали... Гарно було. А по війні хтось могилу розрив, зрівняв із землею. Але люди те святе місце завжди пам'ятали. Коли Україна стала вільною державою, то на тому місці знову насипали могилу, поставили хрест... Я вже мало сил маю, але як потеплішає на вулиці, піду, поклонюся Шевченкові...

Цікаво було дізнатися, чому саме у Вербці Шевченко міг малювати церкву? З'ясовується, в цьому селі, на невеличкому острівці, який омивався з усіх боків водою, стояла дерев'яна старовинна церква. Згадується вона у 1543 році, коли князь Сангушкович заклав тут монастир св. Миколая. 1564 року місто Ковель і навколишні села польський король подарував політичному втікачеві із Москви Андрію Курбському. Село Вербка стало власністю московського князя. Деякі історики вважають, що Курбського поховано в монастирській церкві св. Миколая у Вербці. Біля входу до церкви був склеп. Пізніше на тому місці, яке вважається святим, звели нову дерев'яну церкву — вона згоріла під час другої світової війни. Тепер на цьому острівці, де колись стояла церква і яку, за переказами, малював Тарас Шевченко, височить хрест, навколо — огорожа.

Коли спадає вода, сюди приходять люди, щоб помолитися. І згадати Тараса Шевченка.

Волинська область.

тел/факс /0572/ 432-827
тел/0572/ 381-655, 476-894

АВТОИНВЕСТСТРОЙ






УАЗ
3741
3909, 31512
31514/ЛЮКС
3303, 330318/ТЕНТ
3962/САНИТАРНЫЙ
2206/МИКРОАВТОБУС

ВАЗ
21043, 21053
2106, 21061
21074, 21083
21093, 21099
2121
21213 "ТАЙГА"

ГАЗ
31029
31029-51/ЛЮКС
3102
33022/ГАЗЕЛЬ

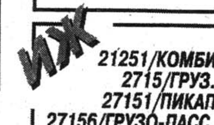
АЗЛК
2141
23352
/ПИКАП

ГАЗ
3306/ГР. ДИЗ.
3307/ГРУЗОВОЙ
4301/ГР.ДИЗЕЛЬ
4509/САМОСВ. ДИЗ.

ЗАЗ
1102
"ТАВРИЯ"
1105/5 ДВЕРЕЙ

ИЖ
21251/КОМБИ
2715/ГРУЗ.
27151/ПИКАП
27156/ГРУЗО-ПАСС.

РЕАЛИЗУЕТ СО СКЛАДА В ХАРЬКОВЕ ЗА БЕЗНАЛИЧНЫЕ КАРБОВАНЦЫ





новые АВТОМОБИЛИ

RAF
22038-02 /ПАССАЖИРСКИЙ
22038-02 /ЛЮКС
2915-02 /СКОРАЯ ПОМОЩЬ
2914-01 /РЕАНИМАЦИЯ

3311 /ГРУЗОПАССАЖИРСКИЙ
33111 /ГРУЗОВОЙ
2920 /ИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ
2925 /МИЛИЦИЯ/ПОЖАРНЫЙ





ГАЗОСВАРКА БЕЗ КАРБИДА!

Промышленная электролизно–водная установка
ТЕРЕ–1.5Т
Полная замена ацетиленового сварочного поста
Звоните:
(0572) 23–0127, 32–1903
факс 12–28–76
Пишите: Украина, 310115, г. Харьков–115, а/я 3151

Реализуем со склада в Чернигове

газовое оборудование на сжатый газ для автобусов и грузовых автомобилей.
В комплекте 8 облегченных баллонов.

Телефон (8-04622) 3-45-53.

Реализуем

макаронные изделия

и другие продукты питания пр-ва Болгарии.

Тел. (0572) 30-78-79.
Тел./факс 30-78-27.

Компанія ФІН-МАРК
проводить у Донецьку виставку продукції Італії
«ДІЛОВА ЗУСТРІЧ».

Виставка відбудеться 5 — 6 травня 1995 року
в приміщенні Молодіжного палацу «ЮНІСТЬ» за адресою:
340048, Донецьк-48, вул.Челюскінців,189.
Тел. (0622) 55-55-11, факс (0622) 55-82-88.
Час роботи: 10.00 — 16.00 (для спеціалістів);
16.00 — 18.00 (для всіх бажаючих).

ПРОДУКЦІЯ:

- ✓ кавоварочні машини еспресо та капучино, кавомолки, посудомиючі машини;
- ✓ машини для сфери громадського харчування: скиборізки, картоплечистки, контактні грилі, машини для переробки овочів, столові кутери;
- ✓ м'ясопереробне обладнання: м'ясорубки, стрічкові пилки, міксери для м'яса, машини для начинення ковбас;
- ✓ багатоцільові холодильні вітрини, холодильні камери, системи центрального охолодження, комплектуючі вузли для торговельних точок всіх видів;
- ✓ машини для виробництва макаронних виробів, варочні машини;
- ✓ обладнання та печі для піцерій;
- ✓ автомати для розливу напоїв з попереднім та наступним змішуванням, охолоджувачі та градирні для безалкогольних напоїв, пива, вина, соків;
- ✓ вина, бренді, віскі, горілка, макаронні вироби;
- ✓ піна для ванн, піна для душу, гель для волосся, дезодоранти, лак для волосся, креми, шампуні;
- ✓ засоби для миття посуду, пральні порошки;
- ✓ жіночі колготки;
- ✓ обладнання та електронагрівальні елементи для печей, пральних машин, посудомиючих машин, кавоварок і т.п.;
- ✓ обладнання для виробництва металевого профілю (профілі для дахів та стін, панелі з піноізоляцією, профілі для віконних та дверних рам, металеві профілі для меблів та полиць).



МЕЖДУНАРОДНАЯ  ФИНАНСОВАЯ ГРУППА

- За Ваши безналичные карбованцы и СКВ проплатит контракты в наличной и безналичной формах в рублях и СКВ.
- Примет на свои счета национальные валюты : российскую, беларусскую, молдовскую, казахскую, узбекскую и туркменскую с конвертацией в СКВ, рубли.
- Ведение буферных счетов.
- Бартерные и таможенные услуги в России.
- ВТК до 90% на руки.

РАЗУМНЫЕ КОМИССИОННЫЕ.
КОНФИДЕНЦИАЛЬНО, ЮРИДИЧЕСКИ БЕЗУПРЕЧНО.
Тел./факс (095)148-22-16, 148-57-24, (0572)15-78-13

ТОЛЬКО У НАС БРОНЕВИКИ УАЗ! («КОПАЛЮ»)
УАЗы всех других модификаций и запчасти к ним.
Цена – заводская.
Обращаться: г.Днепропетровск, ул. Путиловская,7.
Тел. в Днепропетровске (0562) 45-52-31 и тел./факс. 27-40-49.

Всеукраїнська конференція «Відходи та їх використання»
відбудеться у дніпропетровському Будинку природи 27 та 28 червня 1995 р.
Запрошуємо вчених, виробничників, бізнесменів.
Дзвоніть нам у Дніпропетровськ: (0562) 41-76-41, 41-72-17.

АТ «ТЕХСЕРВІС» пропонує для сільгосппідприємств та організацій:
солідол жировий, масло ХА-30, масла дизельні, ресори: РАФ, ГАЗ, ЛАЗ, «Москвич», КамАЗ, КрАЗ, засувки пароводяні 100, розчинонасоси, підшипники, редуктор Ц2У-100-20-21-У1, електролічильники, півосі УАЗ, розпилювачі дизпального.
Оплата будь-яка, можливий бартер.
Наша адреса: Ямпіль Вінницької області, вул. Леніна, 11.
Телефони для довідок (04336) 2-15-97, 2-29-06, 2-32-94.

ФИРМА РЕАЛИЗУЕТ
БЕНЗИН Аи-80
ДИЗТОПЛИВО
Купим
автотопливозаправщик *емкостью 7-8м³*
Тел. (0642) 54-22-19, 54-13-55

Актуально!

Олекса ЗОТИКОВ: «Я — директор заповідника без даху...»

***С**ЬОГОДНІ на території Черкаської області ви не знайдете місцевості під назвою «Трахтемирів». Як не знайдете інших старовинних поселень — ані Монастирки, ані Зарубинців. Нині тут, на правому березі Дніпра навпроти Переяслава і нижче, — кілометри пусток, чи, як сказали б фахівці, «прошарок безкультур'я».*

А сто років тому відомий археолог Вікентій Хвойка віднайшов тут, на Трахтемирівському півострові, праслов'янську археологічну культуру, яку й було названо Зарубинецькою. За півтисячі років до цього тут існувало на 600 гектарах скіфське городище, яке академік Борис Рибаков вважає столицею скіфів-орачів. Води штучного Канівського моря щороку відбирають у цієї місцевості майже метр суходолу і вже вкрили фундаменти Зарубського та Пречиського Трахтемирівського монастирів. Море вже впритул приступило до території, кожна п'ядь якої є безцінною для історії та культури України. Тут знаходяться і літописний Заруб (місто, котре існувало на перевозі через Дніпро), і печерні комплекси, і фантастичні за своїм значенням розмаїття археологічно-культурних нашарувань від скіфів до козаччини. Так-так, козаччини, бо древній Трахтемирів — то перша столиця реєстру українського козацтва.

Всі ці пам'ятки в 1986 році були віднесені до заповідної території «Трахтемирів», а 1 липня минулого року було видано постанову Кабінету міністрів України № 446 про створення Державного історико-культурного заповідника «Трахтемирів».

Проте повноцінно не те що працювати, а навіть існувати заповідник «Трахтемирів» сьогодні не може. Про це й розмова з його директором Олексою ЗОТИКОВИМ.

— Коли дивитися на перелік пам'яток на землях заповідника, очі розбігаються. Але всі вони — археологічні. Жодної згадки про якусь, вибачте за канцеляризм, адміністративну споруду, «дах», під яким працюють історико-культурні заповідники, їхні музеї, виставки тощо...

— Це справді так. Я — директор заповідника, який не має даху, існує до цього часу в буквальному розумінні слова просто неба. Всі інші заповідники, навіть коли це заповідне поле, як, приміром, «Поле Берестецької битви» на Рівненщині, мають історичні будівлі — осередки. «Трахтемирів» цього не має.

— Проте юридична адреса у вас — село Григорівка Канівського району. Тож «Трахтемирів» мусить мати приміщення в Григорівці.

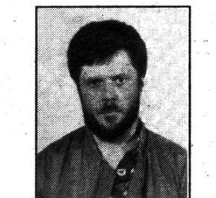
— Мусить, але має... «грамоту» від Григорівської сільради, що його дирекцію ніде розмістити, бо сільраді й самій місця замало. Черкаське обласне управління культури, яке несло основний тягар при створенні заповідника та якому зараз підпорядковано нашу дирекцію, розраховувало не на «хату Шевченкових часів» для неї, а на приміщення, гідні бодай статусу музейного, ще й у самому Трахтемирові.

— Де? У монастирських печерах?

— Ні — у гарно обладнаному, хоча зараз і дещо занедбаному, комплексі споруд колишнього піонерського табору «Салют», який зараз формально належить київській ТЕЦ-5.

Бачте, ТЕЦ вже нічого з табором не зробить, бо він розташований на землі заповідника, заповідний статус забороняє будь-яке капітальне будівництво. Бог із ними — з давно вже нетривкими фінськими будиночками-корпусами, але ж кам'яна будівля дирекції табору та прилеглі кам'яні споруди належать до колишньої земської школи, тобто це — історична пам'ятка!

— Чи не простіше було б зараз «високим сторонам», ТЕЦ і Черкаському управлінню культури просто «скласти угоду на купівлю-продаж»?



— Коли ми «протупцюємо» ще один археологічний сезон коло табору і житимемо поруч із ним у наметах, то дарма буде згадувати, що його вартість на початок 1995 року становила ціну однісінької «дев'ятки». Дуже хотілося б, щоб керівники обох відомств таки домовилися, бо вартість табору сьогодні справді смішна.

— «Розписувати завдання» керівництву — справа неефективна й небезпечна. Що Ви особисто зробили для того, щоб зсунути справу з місця, окрім складання «скорботних листів»?

— Від серпня минулого року, як перевівся до заповідника з Міністерства культури, і до січня працював «за рахунок самофінансування». Створив благодійний фонд «Трахтемирівська фундація». Пооббивав усі пороги — від представництва ООН в Україні до осередків політичних партій. Листувався з багатьма європейськими гуманітарними фондами, нарешті отримав грант «на капітальний ремонт та дослідження». Але ж це — папірець, який ні до чого не приліпиш і на готівку не обернеш, доки нема ні приміщення, яке опалювалося б, ні сейфу для печатки... Зараз беремо приміщення колишнього магазину в селі Луковиці, що на півдорозі між Трахтемировом та Григорівкою, але це — більш ніж скромний паліатив (півзахід)...

— Коли дирекції заповідника передали б таки табір, що б там робилося? Ваші плани?

— Музей Канівського Подніпров'я, загальноєвропейська студентська археологічна практика, осередок кінно-човнового туристського маршруту між Каневом та Переяславом. І — **жодного важкого автотранспорту на заповідній території поза дорогами!**

— Чи нема у Вас певного відчуття, що Трахтемирів — «під ковпаком» у долі, що «на цьому городі нічого доброго не виросте»?..

— Питання саме по собі важке, тим паче, коли його задають фаталістові... Щодо містичності цього місця — спитайте краще в «екстрасенсів», «шукачів святого Грааля», та «характерників», яких так тягне сюди принаймні останні 30 років... В моєму ж дипломі про освіту записано — «історик». Тож послухайте: згідно перепису 1582 року, у «Телегтемирові» (так колись називався Трахтемирів, за персидськими літописами, саме сюди в 1399 році дійшов Тамерлан, жорстокий завойовник з Азії) мешкало 9 осіб. У Пречиському монастирі було «згарище, що на ньому один ченець мешкає». Через чверть століття і протягом наступних шести десятиліть це була столиця козацького реєстру, неприступна фортеця, що з неї гетьман Сагайдачний рушав брати Москву й Кафу! Року 1638 місце «старшого реєстру» посідає польський «комісар», фортецю знищено... і обрано на Трахтемирівській раді писарем військовим Богдана Хмельницького (тут — початок його офіційної кар'єри). Коли б не перейшов на вимогу воєводи Трубецького Богданів син Юрій з Трахтемирова на лівий берег року 1659-го — хтозна, як би воно пішло у нашій незалежній державі...

І цих «коливань» я б вам нарахував не один десяток. Трахтемирів — це Заповідник, Богом та історією Україні даний. З нами чи без нас, але він буде!

Тільки б лишилося, що зберігати...

Підготував
Володимир СКАНЯ.

За листом читача

АЛЕ Ж НЕ СТАРЕНЬКА ПОМИЛИЛАСЯ...

***М**АРІЯ Михайлівна Масановець й гадки не мала, що сама собі нашкодить. Вона мимоволі потрапила в таку халепу, з якої, мабуть, ніколи не вибралася б без допомоги нашої редакції...*

А сталося ось що. Не вірячи в те, що справді її рідне село Редьківка, що в Ріпкинському районі Чернігівської області, буде відселено, а їй доведеться доживати віку у забрудненій радіонуклідами оселі, вона вирішила переїхати до сестри. Пожила в неї дві зими і переконалася у справедливості вислову: в гостях добре, а вдома краще. Повернулася. Але в селі зустріли її вже як чужу. Місцева влада відмовилася прописувати Марію Михайлівну до рідної хатини. Мовляв, переїхала до іншого села, тож і втратила право на своє житло.

Вона продовжувала жити в селі. Спасибі, що хоч не викинули геть на вулицю. Але пенсію не приносили, електрострум відключили. А старенькій вже за восьмий десяток перейшло. Вдова фронтовика, вона все життя тяжко працювала в колгоспі. І от маєш,дожилася...

З допомогою сина М. Масановець почала звертатися до різних інстанцій, прохала прописати її у селі або надати інше житло. Хіба ж винна вона, малоосвічена, в тому, що Чорнобильська атомна так жорстоко відплатила завдяки надто освіченим головотяпам за їхню бездумність і бездушність! Та хоч куди зверталася, у відповідь надходили схожі, немов близнюки, відписки від районної влади. На одне із звертань до Президента України на початку 1993 року знову отримала відповідь від райдержадміністрації.

Враховуючи наступний розвиток подій, вважаємо за доцільне подати дослівно (зберігаючи правопис) витяг з неї:

«...Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, потерпілих внаслідок Чорнобильської аварії» заборонено проживання в зоні безумовного (обов'язкового) відселення (ст. 3), тому дозволити прописку в с. Редьківка, яке рішенням Кабінету міністрів України віднесене до цієї зони і виділити вам будинок в с. Кошівка (куди переселили с. Редьківку. — **Я.Г.**) немає підстав. Про це вам неодноразово повідомлялося».

Підписав цього листа заступник голови Ріпкинської райдержадміністрації П. Головач.

Як їй бути далі? Прописатися б — не можна, виділити будинок — підстав немає.

Останньою інстанцією для Петра Андрійовича була наша редакція. Публікація листа Марії Михайлівни не зрушила справи. І тоді довелося звернутися безпосередньо до Мінчорнобиля.

Ю. Рубан, начальник відділу переселення міністерства, попри велику завантаженість, складноці розв'язання подібних прохань, вислухав мене спокійно, стримано. Не відмовив і нічого певного не пообіцяв. Лише сказав, що неодмінно сам все з'ясує і повідомить результати. Відверто кажучи, закралися сумніви: може, переді мною типовий чиновник, «махровий бюрократ». Я погрішив. На щастя, Юрій Якович, якто кажуть, віднайшов можливість надати будинок М. Масановець, але в Житомирській області. Непросто це йому далося. Бо у житомирців постало запитання: а чому це вони мають виділяти будинок мешканці Чернігівської області?

І от Марія Михайлівна після тривалих поневірянь живе зараз у новому, хоч і з великими недоробками, будиночку. Заспокоїлась старенька. Дякує Богові, що змилостивився над нею. А ми дякуємо Юрієві Яковичу Рубану та всім, хто був причетний до цієї справи у Житомирі, за їхню чуйність, людяність, за державний підхід до вирішення прохання Марії Михайлівни.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Спорт

Лише результати

Футбол. Першість країни. Третя ліга. 28-й тур. Вагонобудівник (Стаханов) — Авангард (Ровеньки) — 3:2, Адвіс — Трансімпекс — 3:1, Керамік — Нива (Миронівка) — 1:2, Хутровик — Таврія (Новотроїцьк) — 7:1, Сула — Металург (Новомосковськ) — 0:2, Вагонобудівник (Кременчук) — Торпедо (Мелітополь) — 0:0, ЦСКА — Оскол — 2:1, Система-Борекс — Шахтар (Горлівка) — 3:0.

Друга ліга. 28-й тур. Азовець — Дружба — 0:0, Динамо (Луганськ) — Шахтар (Павлоград) — 1:1, Шахтар-2 (Донецьк) — Медіта — 0:2, Сіріус — Чорноморець-2 — 0:1, Віктор — Таврія (Херсон) — 0:0, Галичина — Артанія — 1:1, Газівник — Меліоратор — 7:0, Явір — Чайка — 3:1, Десна — Динамо (Саки) — 0:0, ФК Львів — Титан — 0:0, Рось — Металург (Керч) — 2:1.

Перша ліга. 28-й тур. Хімік (Сіверськодонецьк) — Металіст. 1:1. Жеваченко, 55 — Назаров, 37. ЦСКА-Борисфен — Сталь. 2:0. Кузнецов, 45, Новохатський, 88. Ворскла — Бажановець. 0:0. Буковина — Закарпаття. 3:1. Жабинський,40, 41, Германюк, 43, у власні ворота — Замрій, 84. Поділля — Карпати. 4:0. Тимченко, 5, Поклонський, 33, Ковтанюк, 36, Лахмай, 45, з пенальті. Нафтовик — Скала. 3:0. Грачов, 39, Піскун, 42, Рудняк, 68. Автомобіліст — Кристал. 1:2. Охріменко, 17 — Фігун, 6, Лемішко, 73. СК Одеса — Поліграфтехніка. 1:0. Конецький, 23. Металург — Дніпро. 1:0. Олійник, 67. Хімік (Житомир) — Зірка-Нібас. 1:1. Воронежський, 87 — Борисенко, 29. Динамо-2 — Нафтохімік. 1:0. Федоров, 90.

Чемпіонат країни. Вища ліга. 24-й тур.

Динамо — Металург. 0:0. 1000. Карпати — СК Миколаїв. 1:1. 6100. 1:0 Зуб, 3, з пенальті, 1:1 Куліш, 85. **Торпедо — Кремінь. 4:0.** 8500. 1:0 Р.Бондаренко, 20, 2:0 Аваков, 65, 3:0 Аваков, 74, Ю.Бондаренко, 80. **Кривбас — Нива (Тернопіль). 3:0.** 5000. 1:0 Лютий, 18, 2:0 Лютий, 47, 3:0 Яковенко, 65. **Прикарпаття — Нива (Вінниця). 3:1.** 4000. 0:1 Миколаєнко, 8, 1:1 Школьников, 23, 2:1 І.Юрченко, 45, з пенальті, 3:1 Ковалюк, 68. **Шахтар — Волинь. 1:0.** 4000. Кривенцов, 78. **Таврія — Темп. 3:1.** 1300. 1:0 Новиков, 19. 2:0 Антюхін, 47, 2:1 Т.Капанадзе, 49, 3:1 Антюхін, 57. **Чорноморець — Верес. 2:0.** 1200. 1:0 Сак, 34, 2:0 Тарнавський, 80. **Дніпро — Зоря-МАЛС. 6:0.** 2006. 1:0 Паляниця, 15, 2:0 Топчієв, 44, 3:0 Скрипник, 56, з пенальті, 4:0 Шаран, 63, 5:0 Паляниця, 72, 6:0 Паляниця, 82.

	В	Н	П	М	О
Динамо	16	7	1	55-21	55
Шахтар	15	4	5	41-17	49
Чорноморець	15	4	5	39-21	49
Дніпро	13	6	5	42-27	45
Таврія	12	6	6	45-25	42
Торпедо	13	1	10	39-28	40
Кривбас	10	6	8	22-15	36
Кремінь	10	4	10	31-34	34
Прикарпаття	9	5	10	27-33	32
Карпати	8	7	9	23-27	31
Нива Тр	8	4	12	30-29	28
Нива Вц	8	3	13	25-32	27
Верес	7	5	12	22-40	26
СК Миколаїв	7	4	13	18-40	25
Волинь	7	2	15	18-40	23
Темп	6	4	14	22-31	22
Металург	4	9	11	21-36	21
Зоря-МАЛС	5	5	14	25-49	20

Сьогодні в Таллінні національна збірна України проведе черговий матч у відбірковій групі чемпіонату Європи-96 проти команди Естонії. Тренери нашого колективу Коньков та Зуєв закликали цього разу: воротарів — Суслова («Чорноморець») та Шуткова («Шахтар», Донецьк); польових гравців — Головка («Таврія»), Дірявку («Дніпро», Дніпропетровськ), Лужного, Шматоваленка, Максимова, Коновалова, Шевченка (усі — «Динамо», Київ), Телесненка, Букеля, Гусейнова, Жабченка (усі — «Чорноморець»), Євтушка («Карпати»), Орбу («Шахтар», Донецьк), Надуду та Нагірняка («Спартак», Москва).

Баскетбол. Національний чемпіонат. Чоловіки. Фінальна серія «плей-офф», перший матч. Будівельник — Дніпро-Інком (Київ) — Київ-Баскет — 130:116.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60997.
Тираж 521439.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0312077.